БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 71 (11974)
1969 оной мартын 25, вторник
Сэн 2 мүнгэн

ин һургуулиин багшанарай республиканска зүблөөн өдэр Улаан-Үдэдэ нээгдэхэнь.

ИН КЛАССАЙ АГША

...р... Ажабайдалда гэгээрүүлхы үүргэ бэелүүлхэ заяатай ...арад зон багшанарые сэгнэдэг гээшэ.

...шье, хүн бүхэн — суута академик гү, али космонавт, ...түрүүшүүл гү, али шахтёр — булта анхан түрүүн баг... доро ном үзэжэ, эрдэм соёлой орьёл өөдэ зүдхэнэ, ...байдалай үргэн замда гарана. Энээндэнь эхин классуу... үүргэ угаа ехэ бшуу. Имагтал эхин класста хүн гээшэ ...угэ холбуулжа һурана ха юм.

...ссай багша... Долоо наһатай, тохойн шэнээн бэетэй хү... түрүүн үзэг танюулжа, тоо бодолгын үйлэнүүдэй нюусада ...хүшэрхэн хэрэг ааб даа. Гайхаһан нюдөөр шэртэһээр, ...һо түрүүшынхеэ алхажа ороһон балшар хүнүүд ном... ...уалтай байха гү, али тон түргөөр һонёо бууралшажа, ...ёртонгуудай» тоодо орохо гү — хуу багшын шадаба... ...аха.

...публика дотор мүнөө үень 292 эхин, 142 найман жэлэй ...һургуулинууд тоологдоно. Эдэ бүхы һургуулинуудта ...335 үхибүүд эхин классуудта һуралсажа байнги. Тэ... ...шанар ном заана. Энэ хэды ехэ хүсэн гээшэб! Тэдэ... ...солодоо хүрэмэ, ёһотой бэрхэ багшанар олон. Жэшээл... ...Үдын хүдөөгэй аймагай Ивалгын дунда һургуулиин баг... ...шеева, В. Ф. Митюкова, Вознесеновскэ бага комплектнэ ...багша Г. И. Богушевич, Улаан-Үдэ хотын табиа нэгэдэхи ...да хүдэлдэг БурАССР-эй габьяата багша М. К. Ка... ...охи интернат һургуулиин багша Г. П. Югикун, Яруу... ...Мужыхын дунда һургуулида хүдэлдэг БурАССР-эй га... ...Ч. Р. Ямпилова болон бусад олон нүхэд хододоо түрүү... ...з ябадаг.

...шанар шэнэ программые тон ехэ баяртайгаар угтаа. ...хуушарһан программа ажабайдалай мүнөө сагай эрил... ...болёо гэжэ үдэр бүриингөө практикаһаа ойлгодог ...тимэһээ хэдыхэн жэлэй урда тээ Улаан-Үдын зургаада... ...шэнэ программын проектээр хүдэлхэ туршалгын клас... ...томилогдоһон багшанар В. И. Ковина, Е. А. Кокори... ...кова, В. Э. Иванова болон бусад яһала ехэ амжалта ...дүршэлөө улам баяжуулаа бшуу.

...969 онуудай һуралсалай жэлдэ Улаан-Үдын хүдөөгэй ...һургуулинуудай, Улаан-Үдэ городой Железнодорожно ...һургуулинуудай нэгэдэхи классууд шэнэ программаар ...лээ. Тэрэ классуудта хүдэлдэг олонхи багшанар шаби... ...лэдхэл үгөө гэхэдэ болохо. Жэшээнь, һуралсалай жэ... ...хахадай дүнгые элирүүлхын тула РСФСР-эй гэгээрэлэй ...даабарита шалгалтын хүдэлмэринүүдые 1232 хүнһөө ...853 һурагша «5» ба «4» гэһэн тэмдэгүүдые абаа. Тии... ...лээр шалгалтын хүдэлмэри бэшэһэн 1174 һурагшадһаа ...сэгнэлтэ абаа.

...сагдаһан жэшээнүүд юун тухай хэлэнэб? Энэ хадаа шэ... ...хуушандаа орходоо нилээн һайн үрэ дүн үгэхэ гэжэ

...лһээ эхилжэ, республикын һургуулинуудта бүхы нэгэдэ... ...шэнэ программаар ном үзэжэ эхилхэнь. Урдань дүрбэн ...да үзэгдэхөөр һунаагдадаг байһан һуралсалай материал ...шудалагдаха. Тиихэ зуураа бүхы предмедүүдэй: ород, ...тоо бодолгын, ажалай болон политехническэ һурал... ...ынь теоретическэ талань тобойлгогдон, үхибүүдые ло... ...жолхо, шэбшэхэ дадалда һургаха. Хэрбээ урдань баг... ...тобшолол шабинартаа «ама руунь хэжэ үгэдэг» шахуу ...программын эрилтын ёһоор тэдэнэй хүдэлмэрие хүтэл... ...тэнь тобшолол хүүлэхэ ёһотой. Жэшээнь, тоо бодолгын ...рбэн жэл соо дүрбэн үйлэһөө халидаггүй байбал, мүнөө ...бын зүйлнүүд оруулагдаха.

...шэнэ программые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула ...шиидхэгдэхэ ёһотой болоно. Нэгэдэхеэр, ерэхэ һуралса... ...эдэхи классуудта хүдэлхөөр томилогдоһон багшанар ...болон практическа бэлэдхэл гараха. Хоёрдохёор, саг ...классуудые ном һударнуудаар хангаха гэхэ мэтэ.

...гадна хүдөө нютагуудтахи бага комплектнэ, жэжэхэн ...хүбн залан партийна организацинуудай болон совет ...арадай гэгээрэлэй болон ажахынуудай хүтэлбэри... ...зобоохо ушартай. Жэжэ һургуулинуудые томодхохо ...харьяата һургуулинуудынь аман дээрээ бэшэ, харин ...туһалха зэргэтэй.

...гуулинуудые томодхохо гээшэмнай тэдэннie найман ...дунда хүршэ һургуулинуудтай ниилүүлхэ гэһэн удха... ...нютаг дээрээ эхин класс дүүргэһэн үхибүүд эрдэмээ ...лүүлхэеэ харьяата томо һургуулинуудтаа ерэжэ ородог ...Тиимэ һэн тулань, алишье асуудалыень шиидхэхэдэ, ...интернат элбэгээр бариха асуудал гаража ерэхэнь ...гэгээрэлэй хэрэгүүдтэ анхаралтайгаар хандадаг газарта ...асуудалай шиидхэбэри унжагайрха ёһогүй. Энэ ...шэнэ программыешье, бүгэдэ ниитын һуралсалай ...лүүлхэдэ айхабтар ехэ удха шанартай.

...граммын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэнь, эхин клас... ...эй ямараар хандаһанһаа, тэдэнэй дүршэл шадабари... ...һээ дулдыдаха.

...АССР-эй һургуулинуудта эхин һуралсал хэр зэргээр ...байнаб гэһэн асуудалаар зарлагдаһан хоёрдугаар ...конференци мүнөөдэр Улаан-Үдэдэ нээгдэхэнь. Тус ...уригдаһан партийна, советскэ хүтэлбэрилэгшэд, арадай ...үүшүүл, багшанар эхин һургуули тухай асуудал зүб... ...юм.

...эдир үетэнние эрдэм бэлигээр түгэлдэр хүнүүд бол... ...лээд, коммунизм барилгашадай зэргэдэ жагсахыень ...үүргэ хаана байхаб. Иимэ юрөөл табиха эрхэтэй ...дэ, анха түрүүн үзэг бэшэгтэ һургаһан эхин классай ...а хүсэе!

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Хани барисаатай, харилсаа холбоотой, харилсан туһалалсадаг байха тухай Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ консультативна комитедэй 1969 оной мартын 17-до Будапештдэ болоһон зүблөөнэй дүнгүүд тухай Советскэ Союзай делегациин мэдээсэлые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзөө.

Өөһэд өөһэдынгөө правительствануудай һайшаалтайгаар оборонын министрнүүдэй тодорхойлон хараалһан хэмжээ ябуулганууд ба Варшавска договорой хамгаалхы эмхиин бүридэл болон захиргаанай зургаануудые улам һайжаруулха зорилгоор Политическэ консультативна комитедэй зүблөөн дээрэ баталагдаһан документнүүд хадаа, НАТО-гай эзэрхэг түримхэй империалис бүлэглэлэй ябуулгын эли бодо һүжэрөөгдэжэ байһантай дашарамдан, ехэ удха шанартай байна гэжэ тэмдэглэгдэээ.

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөндэ бэлдэхэ, тэрэнние үнгэргэхэ тушаа Европын бүхы оронуудта хандаһан хандалгые Будапештын зүблөөндэ хабаадагшадай баталан абаһанда хананги байһанаа КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элирхэйлэн мэдүүлээд, тиимэ зүблөө зарлаха бэлэдхэл хэхын тула Европын гүрэнүүдэй түлөөлэгшэнэрэй уулзалга тон һаяар эмхидхэхэ шухала гэжэ мэдэрбэ.

Политическэ консультативна комитедэй зүблөөн дээрэ нэгэ һаналтайгаар баталан абтаһан шиидхэбэринүүд социалис оронуудай нэгэдэл болон эмхидэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ горитой туһа хүргэхэ, уласхоорондын тон шухала асуудалнуудые Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал хангалгын аша туһада зорюулан шиидхэхэдэ туһалха байха гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой, СССР-эй Министрнүүдэй Совет батаар этигэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, Советскэ правительство Политическэ консультативна комитедэй зүблөөн дээрэ СССР-эй делегациин баримталан бэелүүлһэн ябуулгые бүрин һайшаагаад, Варшавска договорто хабаадагша Советскэ Союзда хамаадаха асуудалнуудаар тус зүблөөн дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тодорхой хэмжээ абахыень харьяата эмхинүүд ба албан зургаануудта даалгаа.

1969 оной мартын 20.

КОММУНИС БОЛОН ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ УЛАСХООРОНДЫН ЗҮБЛӨӨНДЭ БЭЛДЭХЭ КОМИССИИН ЗАСЕДАНИНУУД ТУХАЙ
КОММЮНИКЕ

Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөндэ бэлдэхэ комиссиин суглаан мартын 18-һаа 22 хүрэтэр Москвада болоо.

Бэлэдхэлэй комиссиин хүдэлмэридэ нимэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай:' Австралиин Коммунис партиин, Австриин Коммунис партиин, Алжирай Социалис авангард гэжэ партиин, Аргентинын Коммунис партиин, Венгриин Коммунис партиин, Болгариин Коммунис партиин, Боливиин Коммунис партиин, Бразилиин Коммунис партиин, Великобританиин Коммунис партиин, Венгриин Социалис Хүдэлмэришэнэй партиин, Венесуэлын Коммунис партиин, Гаитиин Коммунистнуудай нэгэдэмэл партиин, Гваделупын Коммунис партиин, Гватемалын Ажалай партиин, Германиин Коммунис партиин, Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин, Баруун-Берлинэй Социалис нэгэдэмэл партиин, Гондурасай Коммунис партиин, Грециин Коммунис партиин, Даниин Коммунис партиин, Доминиканска Коммунис партиин, Израилиин Коммунис партиин, Индиин Коммунис партиин, Иорданиин Коммунис партиин, Ирагай Коммунис партиин, Иранай Арадай партиин, Ирландиин Хүдэлмэришэнэй партиин, Хойто Ирландиин Коммунис партиин, Испаниин Коммунис партиин, Италиин Коммунис партиин, Канадын Коммунис партиин, Кипрэй Ажалшан арадай прогрессивнэ партиин, Колумбиин Коммунис партиин, Коста-Рикын Арадай авангард гэжэ партиин, Ливанай Коммунис партиин, Люксембургын Коммунис партиин, Сүлөөрэлгын ба социализмын партиин (Марокко), Мартиникскэ Коммунис партиин, Мексикын Коммунис партиин, Монголой Арадай-революционно партиин, Никарагуагай Социалис партиин, Панамын Арадай партиин, Парагвайн Коммунис партиин, Перугай Коммунис партиин, Польшын Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин, Португалиин Коммунис партиин, Пуэрториканска Коммунис партиин, Реюньонско Коммунис партиин, Румыниин Коммунис партиин, Сальвадорой Коммунис партиин, Санмаинногой Коммунис партиин, Сириин Коммунис партиин, Советскэ Союзай Коммунис партиин, Суданай Коммунис партиин, США-гай Коммунис партиин, Тунисай Коммунис партиин, Турциин Коммунис партиин, Уругвайн Коммунис партиин, Финляндиин Коммунис партиин, Францин Коммунис партиин, Цейлоной Коммунис партиин, Чехословакиин Коммунис партиин, Чилиин Коммунис партиин, Швейцариин Ажалай партиин, Эквадорой Коммунис партиин, Урда-Африкын Коммунис партиин делегацинууд хабаалаа.

Зүүнэй партиин түлөөлэгшэд — Швециин коммунистнууд заседанинуудта адаглагшад болон хабаададаба.

Консультативна уулзалгын үедэ тодорхойлогдоһон: «Империализмда эсэргүү мүнөө үеын тэмсэлэй зорилгонууд ба коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлтэ ябуулганууд» гэһэн зүблэхэ зүйлтэйгөөр зарлагдаха зүблөөнэй гол документын проектые Бэлэдхэлэй комисси зүбшэн хэлсээ.

Энэ сессидэ хабаадагшад өөһэдынгөө хараа бодолнуудые элирхэйлэн хэлээд, баталан абаһан проектээ коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай центральна комитедүүдтэ эльгээхэ гэжэ зүблэрбэ. Эдэ делегацинууд Бэлэдхэлэй комиссиин суглаанууд тухай өөһэдынгөө партинуудта мэдээсэхэ болоно.

Комиссиин суглаанда хабаадагшад зүблөөндэ хабаатай бусад материалнуудые бэлдэхэ гурим тухай ойлголсоо.

Тус комисси зүблөө үнгэргэхэ эмхидхэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Бэлэдхэлэй комисси түгэсхэлэйнгээ сессиие байгша оной майн 23-да Москвада үнгэргэхэ.

Уласхоорондын зүблөөн 1969 оной июниин 5-да Москвада нээгдэхэ.

Болохоёо байгаа зүблөөндэ хабаадахыень бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудые урида Бэлэдхэлэй комисси дахинаа лаблан мэдүүлбэ.

Хани холбооной оршон байдалда үнгэрһэн Бэлэдхэлэй комиссиин суглаан империализмда эсэргүү, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын һургаал заабарине гол болгодог уг зорилгын түлөө тэмсэлдэ эмхидэн жагсаха гэһэн коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүсэл эрмэлзэлэй улам батажажа байһые үшөө элирүүлбэ.

ҮДХЭН НОГООН ХАЛЮУРХАЛ

Энээнһээ урда жэлнүүдтэ, мүн нёдондошье Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэ ногооной үндэр баян ургаса хуряажа, ниитынгээ малые бүдүүн тэжээлээр хүсэд хүрэхөөр хангадаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ сабшалангай га бүриһөө 15 центнер гэхэ гү, али бүхыдөө 35 мянган центнер үбһэ хуряаһан.

Тус колхоз һүүлэй 2—3 жэлэй туршада нуга сабшалангаа үндэһөөрнь һайжаруулжа, шадаал һаа ехэ хэмжээнэй ургаса хуряадаг болохын тула эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри хэдэг болонхой. Ажахыда сабшалан һайжаруулха тусхай лугомелиоративна. оньһожоруулагдаһан бригада эмхидхэгдэнхэй.

Ажахын тоосоондо оруулагдаһан тус бригадын звенонууд даалгагдаһан газар дээрээ жэлэй дүрбэн сагта ажаллана. Жэшээнь, дүй дүршэл ехэтэй механизатор К. Федоровой хүтэлбэрилдэг звеногойхид өөһэдынгөө даадаг сабшалан дээрэ үнгэрэгшэ намарһаа эхилжэ, 5100 тонно наг шэбхэ зөөгөөд, 1200 гектарта саһа тогтоогоо. Мүн түсэбэй ёһоор 200 мянган кубометр тошо халяаха аад, 220 мянган кубометр тошо халяаһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнэр сабшалан дээрэ баһал уһа гаргажа, ханааб, хаалтануудаа заһабарилжа байна. 9 хүнһөө бүридэһэн звенодо «С-80» түхэлэй нэгэ, «ДТ-54» түхэлэй хоёр трактор, тусхай тэргэтэй үшөө дүрбэн «Беларусь» трактор даалгагданхай.

Нута сабшалан һайжаруулха габшагай хүдэлмэриин хоёр һарын туршада колхоздотнай ямар юумэн хэгдэхээр хараалагданхайб гэжэ артелиин главна агроном С. Брылёвһоо асуубабди. Тэрэ иигэжэ харюусаба:

— Колхознай бүхыдөө 2346 га нуга сабшалантай, тэрэнэймнай 1680 гектарынь бэлшээри юм. Энэ соносхогдоһон хоёр һарын туршада 400 гектар газар һайрамай уһаар умдалуулагдаха, 50 га газарай хүрьһэн тусхай хадхуууртай катогоор соологдохо, һайжаруулагдаха, 400 гектарта борнойлго хэтдэхэ, үшөө 100 гектар сабшаланда шэбхэ бүри ехээр гаргагдажа, үтэг болгогдохо, мүн 10 мянган тонно шэбхэ гаргагдажа тараагдаха юм. Сабшалангай участок бүхэн звенонуудта даалгагдаа, — гэнэ.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ЗУУНҺАА—110 ХУРЬГАН!

Сэлгеэ уужам Ярууна соогоо суутай, бүхы республика дотороо мэдээжэ болоһон солото хонишон Цыдып Дылгырович Бадмаев энэ жэлдэ баһал бахархамаар, баярламааршье үрэ дүн туйлаба. Байгша оной үнгэрһэн хоёр һара хахад соо отарынгаа зуун эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаба!

— Нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө 113 хурьга абажа, республикынгаа хонишодой дунда чемпион нэрэ зэргэдэ хүртөө һэм. Энэ жэлдэ баһал тэрэ үрэ дүндөө заабол хүрэхэ һанаатайб, —гэжэ Цыдып Дылгырович хэлэнэ.

Мүнөө энэ отарада хурьгалха хонид үшөө бии. 541 эхэ хонидойнь 50 һайса гаранинь эхирлээ. Бүхы хурьгадынь нэгэшье гарза хоролтогүй, тобир һайнууд.

Тэрэшэлэн энэ Яруунын совхоз соо Цыдып Бадмаевһаа гадна, баһал олохон хонишодынь эрхим үрэ дүн туйлаа. Жэшээнь, Бата Шойжолов зуун эхэ хонин бүриһөө 108 хурьга, Цыдып Санжиев—102, Очир Бадмадоржиев, Эрдэни Дашиев гэгшэд 100 хурьга абанхай.

Совхоз бүхы дээрээ зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 88 хурьга абаад байна. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишодой жэшээгээр зуун эхэ хонин бүриһөө 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахабди гэһэн социалис уялгана яруунынхид нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь.

Ц. ДАМБАЕВ.

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭБЭ

Зуун эхэ хонин бүриһөө ерэн хурьга абажа түлжүүлхэ зорилготой Үдын совхозой Доодо-Голой отделениин хонишод уялгаа дүүргэһэнээ мэдээсэнэ. Түл абажа байһан эдэхи хонишон Д. Н. Дамбаев зуунһаа 93 хурьга абаад, гарзада оруулангүй тобиржуулна. Үшөө дүшөөд хонин энэ отарада түрэхэ юм. Энэ отделениин хонишон Д. Г. Гунсынсамбаевайшье хүтэлбэрилжэ байһан коллективэй гэшүүд муу бэшэ үрэ дүн туйланхай. Эдэнэрэй зуун эхэ хонин бүриэ абаһан хурьгадай тоо зуунһаа дүтэлэнхэй.

Г. МИХАЙЛОВ.

Хори.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

БАШКИРИДА — ОКТЯАРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕН

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ КОММУНИС БАЙГУУЛАЛТЫН ХЭРЭГТЭ ЕХЭ АМЖАЛТАНУУДЫЕ ТУЙЛАҺАНАЙНЬ ТҮЛӨӨ БАШКИРАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫЕ **ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН** ОРДЕНООР ШАГНАБА.

(ТАСС).

ШЭНЭ АМЖАЛТА ТЭЭШЭ

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Башкирай Автономито Совет Социалис Республикын тогтоогдоһоор 50 жэлэй ойн гайхамшаг һайндэрөөр КПСС-эй Башкирай обкомдо, республикын Верховно Соведэй Президиумдэ, Министрнүүдэй Соведтэ эльгээһэн амаршалгын бэшэг доторoo Башкирай хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенциие, бүхы ажалшадые халуунаар амаршалба.

«Олон үндэһэ яһатантай Россин бүхы арадуудтал адли башкир арад Агууехэ Октябриин социалис революциин ашаар социальна, национальна талаараа сүлөөрһэн байгаа, — гэжэ амаршалгын бэшэг дотор хэлэгдэнэ. — Башкирай АССР-эй ажалшад манай Эхэ ороной бүхы арадуудтай хамта жагсан, тэмсэл болон илалтынуудай түүхэтэ һайхан замаар дабшаа».

Башкирай ажалшадай баян дэлгэр, болбосоронги ажабайдалай бүхы талаараа һалбарһан ушар — ленинскэ национальна политикын, совет ниитын ба гүрэнэй байгуулалтын, манай агууехэ Эхэ оронoй арадуудай хани барисаанай илан мандаһанай эли тодо гэршэ болоно.

«Башкирай АССР-эй ажалшад областной партийна организациин хүтэлбэреэр коммунис байгуулалтадаа, табан жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхим һайнаар угтахын түлөө социалис мүрысөөндөө шэнэ амжалтануудые туйлаха» гэжэ батаар этигэжэ байһанаа Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

(ТАСС).

ОЙН БАЯРААР ДАШАРАМДУУЛАН АМАРШАЛБА

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет КПСС-эй Башкирай обкомдо, Башкирай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Башкирай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ амаршалгын бэшэг эльгээжэ, Башкирай Автономито Совет Социалис Республикын тогтоогдоһоор 50 жэлэй ойн ехэ һайндэрөөр Башкирай хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенциие, бүхы ажалшадые халуунаар амаршалба.

Башкирай ажалшад манай социалис гүрэнэй алдарта түүхын бүхы шатануудта, Совет Россин арадуудай бата нэгэдэлтэ бүлэ дотор жагсан, агууехэ Ленинэй мунхэ сургаал һургаалые бэелүүлхэ хэрэгтэ зохихо хубитаяа оруулаа, оруулха байха гэжэ амаршалга дотор тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

ДАМАНСКЫН БААТАРНУУДТА АЛДАР СОЛО

ХАБАРОВСК. (ТАСС-ай корр. И. Баранов). Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн, Даманска аралые хамгаалалсагша Виталий Бубениние списогтоо оруулха гэжэ Хабаровска «Энергомаш» заводой Юрий Минаковой даадаг токарьнуудай комсомолшууд-залуушуулай бригада шиидлээ. Эндэхи залуу хүдэлмэришэд бригадын шэнэ гэшүүн — Виталий Бубенинэй нормые үдэр бүри дүүргэдэг байха гэбэ.

Ахалагша лейтенант Бубенин 30 наһатай, Хабаровска хизаарай Полина Осипенкын нэрэмжэтэ тосхондо үдэһэн юм. Шэн габьяата летчигууд — Полина Осипенко, Валентина Гризодубова, Марина Раскова гэгшэд «Родина» самолёдоор дабшаһан гайхамшаг ниидэлгээ энэ районд дүүргээ бэлэй. Эдэнэй баатаршалга Виталида жэшээ болоо.

Тэрэнэй эхэ — арадай багша Нина Александровна, эсэгэ — 1932 онһоо коммунист, хилын харуулшан ябаһан Дмитрий Архипович Виталияа багаһаань хойшо Эхэ орондоо, түрэл хизаартаа дуратайгаар хүмүүжүүлээ.

Уссуриин баатарнуудые бүхы совет зон омогорхон дурсана. Хилын харуулшадай сэрэгэй баатаршалга эдэ дүүрэнхидай дунда ажалай баатаршалга үүсхэбэ.

...ӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ-ЗАЛУУШУУЛАЙ ЗАНШАЛТА СЛЁТ

...эй амаралтын үдэр, ...ССР-эй Министрнүү... ...зал соо хүдөө ...түрүүшүүлэй рес... ...заншалта гурбадуу... ...бо. Энэ слёдто рес... ...колхоз, совхозуудай, ...ка» нэгэдэлэй, хү... ...холбоотой промышл... ...тинуудай, бэлэдх... ...сад эмхи зургаануу... ...габшагай залуушуул, ...жэлтэд, комсомолой ...шэд хамтадаа 360 ...хабаадаба.

...дахи Совет Эхэ оро... ...хил) дээрэ Хитадай ...эл үүдхэгшэдэй ха... ...аашалгада эсэргүү ...митинг ВЛКСМ-эй ...эхи секретарь Маэн ...э.

...логшодой хорото һо... ...дажа, баатар ёһоор ...тала хахасаһан ...манай Буряад оро... ...түбүүд Виктор Гаври... ...ай Петровой дурас... ...һан, слёдто хаба... ...туршада хүл дээрээ ...ты шаналалтайгаар ...

...рата сэдьхэлтэй ... ...рүүшэһан резолю...ци митингдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаба.

ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **Маэн Махаков** «КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй (1968 оной) шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тэмсэлдэ республикын комсомолшууд болон залуушуулай хабаадаха зорилгонууд тухай» элидхэл хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **Георгий Новолодский**, Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой механизатор **Василий Фалилеев**, республикын профессионально-техническэ һуралсалай управлениин начальнигай орлогшо **М. И. Хартанов**, ВЛКСМ-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь **Юрий Парпаев**, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой һаалишан **Евдокия Соколова**, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан **Цындыма Бадмаева**, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой комсомолой организациин секретарь **Сэсэгма Цыдендапова**, ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **Владимир Леонов**, Ербановай нэрэмжэтэ Улаан-Үдын хүдөө ажахын техникумэй директор **А. Г. Френкель** гэгшэд хабаадалсаба.

Хүдөө ажахын түрүү залуушуулай слёт дээрэ КПСС-эй обкомой секретарь **Н. Е. Медведев** үгэ хэлэһэн байна.

Республикын хүдөө ажахы дээрэ хүдэлдэг залуушуулай зорилго тодорхойлһон тогтоол слёдто хабаадагшад нэгэн дуутаар баталан абаба.

Удаань хүдөөгэй залуушуулай 1968 оной социалис мүрысөөнэй дүн согсологдожо, тэрээндэ илагшадта дурасхаалта вымпелнүүд, хүндэлэлэй грамотанууд, «Хүдөө ажахын залуу түрүүшүүл» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэгүүд, эгээл эрхим амжалта туйлаһан (мэргэжэл бүхэнөөр) габшагайшуулда нэрынь бэшэһэн тортнууд барюулагдаба.

Республикын залуу уран зохёолшод, артистнууд, бусад оюун бэлигтэн хүдөөгэй залуушуултай уулзажа, өөһэдынгөө бэлиг шадабарие харуулжа, хүдөөгэй залуушуулай зүрхэ сэдьхэл баясуулба.

Зураг дээрэ: зүблөөндэ хабаадагшад ВЛКСМ-эй обкомой хүдэлмэрилэгшэ Т. Шантаевтай хөөрэлдэжэ байна.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

Партийна хүдэлмэрилэгшэдэй ба журналистнуудай

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

ПАРТИДА АБТААД БАЙХАДАНЬ...

Партиин зэргэнүүдые улам бэхижүүлхэ, тэдэнэй хододоо сэбэр һайхан байха тухай оролдохо, залуу коммунистнуудые үзэл сурталайнгаа талаар хатуужанги байхаар, түрүү, үнэн сэхэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүмүүжүүлхэ гээшэ парти дотор ябуулагдадаг гол шухала хүдэлмэринүүдэй нэгэн.

Агуу ехэ вождь В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойдо ехэ бэлэдхэл хэжэ байһан энэ үедэ дээрэ хэлэгдэһэн асуудалай удха шанар бүришье гүнзэгырнэ. Бидэ энэ ехэ ойе коммунистнуудай нягта жагсаалтайгаар, эрхим һайн үйлэ хэрэгүүдээр угтаха уялгатай ха юмбибди. Тиимэһээ партийна организацинууд энэ хэрэгтэ анхаралаа үлэмжэ хэшээлтэйгээр хандуулха болоно.

Энэ хэрэгэй бодото дээрээ ямар байдалтай байһантай, энэ хүдэлмэрие яажа эмхидхэдэг дүршэлтэй, ямар үрэ дүн түйлагдадаг байһантайнь дүтэ танилсаха зорилгоор республикын «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» ба Бэшүүрэй аймагай «Бэшүүрэй таряашан» газетэнүүдэй партийна ажабайдалай таһагуудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд хамтаржа, Бэшүүрэй аймагай партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалга эмхидхэбэ. Энэ заншалта ээлжээтэ уулзалга «Победа» колхозой партийна кабинедтэ зарлагдажа, тэндэ КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд, колхоз ба совхозуудай парткомуудай, промышленна предприятинуудай, отделени болон бригадануудай партийна эхин организацинуудай секретарьнар хабаадаба.

Тус заншалта уулзалгада хабаадаһан партийна хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө ябуулдаг хүдэлмэриин дүй дүршэл тушаа хөөрэжэ үгэхэһөө гадна, һанамжа дурадхалнуудые оруулһан, һони һонин ажаглалтануудые хэһэн, үгээ нүхэр ёһоной оршон байдалда өөһэд хоорондоо андалдаһан байна.

Тэрэ уулзалга дээрэ хабаадаһан партийна зарим хүтэлбэрилэгшэдэй үгэнүүдые хураангылан доро толилжо, уншагшадай, илангаяа партийна хүдэлмэрилэгшэдэй анхаралда табинабди. Энээн тушаа өөһэдынгөө һанамжа болон дурадхалнуудые элирхэйлэн, редакцида дуулгахые гуйгдана.

КОМСОМОЛ—МАНАЙ ХАЛААН

И. Ф. ИСТОМИН, «Дружба» колхозой парткомой секретарь

ПОЛИТИЧЕСКЭ АЖАБАЙДАЛДА эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, ниитынгээ уялгые бэелүүлгээр жэшээ харуулха, ниитын коммунис ёһоной харилсаануудые хүгжөөхэ ябадалда туһалха асуудалнууд партийна организациин зэргын бэхижэлтэй, залуу коммунистнуудай хүмүүжэлтэй сэхэ хабаатай. Эдээниие зүбөөр шиидхэхэ хэрэгтэ партийна даабари дүүргэлгэ эгээл удхатай зүйл.

Нэгэ үедэ манай коммунистнууд дандаа наһажаал, олониинь пенсионер болонги байгаа. Наһагай зоной хэдышье зүрхэлөө һаань, охиниинь һуларангил байха ха юм даа. Тиимэһээ партийна организацидаа залуу хүсэ элсүүлхэ зайлашагүй эрилтэ эли бодо гаража ерээ һэн. Бидэ комсомолойнгоо дунда тусхай хүдэлмэри ябуулжа эхилээбди. Партиин зэргэдэ орохо тухай хөөрэлдэжэ эхилхэһээ урид бидэ тус тустань ямар нэгэн ниитын даабари үгэдэг болообди. Ниитын ажал ябуулга гээшэ аша туһаар һайн лэ зүйл байшоо.

1967 ондо комсомолой табан гэшүүд партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаа һэн. Пурбо Цыремпилов тиихэдэ колхозой комсомолой комитедэй секретарь тушаалтай ябаа. Залуу хүнэй эршэ хүсэн, эрмэлзэл ехэ. Партида абаһан хойноо тэрэниие отделениие эрхилэгшэ болгон томилоо һэмди. Энэшье тушаалдаа һайнаар хүдэлөө юм. Мүнөө Улаан-Үдын хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлдэхэ техникумдэ һуража байна.

Үшөө нэгэ жэшээ. Дагба Гомбоев — комсомолой гэшүүн, агроном мэргэжэлтэй хүн. Тиимэ хитүүшэг, ниитын ажал ябуулгада оролсоодхидоггүй, эдэбхээ гаргадаггүй һэн. Бидэ тэрээндэ ниитын даабари дүүргүүлдэг болообди. Нигэжэ тэрэ хүнүүдэй дунда хүдэлхэ дадалтай боложо захалаа, юумэһээ түбэгшөөхэ, түдэгэсэхэ гээшые мэдэхээ болёо. Мүнөө нютагай Соведүүдые һунгаха һунгалтын бэлэдхэлэй ябажа байха үедэ тэрэниие участогай һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшээр дэбжүүлээ һэмди.

Партийна организациин урдаа хараха тушэл тулгууринь комсомол болоно. Энэ манай найдамтай халаан. Мүнөө манай парткомдо партида орохо хүсэлэнгөө мэдүүлһэн долоон хэрэг абтанхай. Тэдэнэй табаниинь комсомолшууд. Эдэнэр бултадаа ниитын, партийна харюусалгатай даабари дүүргэжэ байдаг. Зүгөөр залуу хала... ядаха һэн гү гэһэншүүгээр тэдэниие... хүндэ хүшэр даабаряар дараха хэр... хажуугаар даабариин дүүргэлтын ... налта һайнаар табиха, хэр зэргэ дүүр... гухайнь суглаан дээрэ гү, али бюро... дээрэ тоосоогынь шагнажа байхада һа...

Партида орохоор бэлдэжэ байһан ... луу коммунистнуудай һургуулида ябаж... раммын, Уставай гол удхатай, парти... катай танилсажа байдаг. Имэ һура... талань ехэ.

ҮНЭН СЭХЭ, ЭДЭБХИТЭЙ НҮХЭД— ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

В. А. ИВАНОВ, Налининай нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь

„КПСС ХАДАА СССР-эй хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин дундаһаа түрүү, ушар ёһо үлэмжэ һайнаар мэдэхэ хүнүүдые һайн дураарнь нэгэдүүлһэн, совет арадай дайшалхы шалгармал манлай мүн» гэһэн үгэнүүдээр партиин Устав эхилдэг. Энээнһээ удха абан, партиин гэшүүндэ хүниие имагтал нэгэ нэгээрнь абаха, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ, ушар ёһо мэдэхэ, эдэбхитэй хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин түлөөлэгшэд партиин гэшүүндэ абтаха гэһэн эрилтэ табигдадагынь мэдээжэ.

Ушар иимэһээ партийна эхин организацинуудай үмэнэ харюусалгатай зорилго табигдана. Бидэ партиин зэргые ходо бэхижүүлжэ, шэнэ хүсөөр гүйсэдхэжэ, нягта жагсаалтай байлгаха гэжэ үдэрһөө үдэртэ оролдохо болонобди. Үзэл сурталаараа хатуужанги, үнэн сэхэ, шударгы талаараа шалгарһан хүнүүд партиин зэргэдэ жагсаха болоно. Энэл шэнжэ шанараараа партийна эхин организациин ажал ябуулгань, тэрэнэй нэрэ хүндэнь, гүнзэгы мэдэрэлынь илгаран харагдаха зэргэтэй бшуу.

Партиин зэргэдэ хүнүүдые шэлэн абахын тула эмхидхэлэй, ойлгуулламжын ехэ хүдэлмэри хэнэйдэ. Мүнөө Коммунис партиие байгуулагша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ехэ ойе угтажа байһан түүхэтэ үедэ ажалшан зоной политическэ эрмэлзэл хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхижэнхэй. Өөрынгөө хуби заяае агуу багшын мүнхэлүүлһэн партитай холбохо гүнзэгы хүсэлэнтэй. Политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр оролсохые хүсэһэн долоон хүн мүнөө КПСС-эй гэшүүндэ кандидадуудаар абыт гэһэн мэдүүлгэ баряад байна. Тэдэнэй гурбаниинь ВЛКСМ-эй гэшүүд.

Партиин гэшүүдтэ онсо шанга эрилтэ табигдадаг, харюусалгынь угаа ехэ байһые гүйсэд мэдэжэ, имэ алхам хэһэниинь магтамаар зүйл. Партиин зэргэдэ шэнэ кандидадуудые, мүн гэшүүдые абаад байхадаа, партийна эхин организацинуудай үүргэ улам дээшэлнэ. Ушарынь хадаа бригадын эхин организацинууд томожожо, бэхижэнэ ха юм. Жэшээнь, нэгэ бригадымнай организаци мүнөө 32 коммунистһаа бүридэнэ. Энэ хубилалтатай дашарамдан, партийна хүтэлбэрилэгшэд тушаа үлэмжэ ехээр анхаралаа табиха ёһотой болонобди.

Залуу коммунистнуудай болбосорон хүмүүжэхэ, ниитын ажал ябуулгада дадаха, һураха талада хамтын суглаанай үүргэ ехэ. Даабари үгэхэ, дүүргэлтынь ходо хинажа байха, тэдэнтэй зүбшэхэ, һанал бодолынь дэмжэхэ гэхэшэлэн залуу коммунистнуудай нэрээ нэрлүүлхэ эрмэлзэлдэнь туһалха али олон арга хэрэглэнэбди. Залуу хүнүүдтэ анхаралаа ходо табижа байха гээшэ алишье талаараа аша туһатай хэрэг мүн.

Партиин зэргэдэ шэнэ хүнүүдые абаха хүдэлмэридэ болгоомжотойгоор, түүхэй түргэн бэшээр хандаад байхада, саашанхи хэрэг үйлэмнай урагшатай байдагынь элитэ. Хүмүүжэл болбосоролынь ехэ, харюусалгатай, партиин үмэнэхи уялгануудаа гүйсэд дүүрэн мэдэхэ, үзэл бодолоор хатуужанги коммунист болон ургадаг. Жэшээнь, хонишон Тимофей Пантелеев наһаараашье, партийна стажаараашье залуу хүн. Тэрэнэй мэргэжэл, мэдэрэл жэлһээ жэлдэ баяжажа байдаг. Эрхим хонишон энэ жэлдэ даб дээрэ зуун эхэ хонин бүхэнһөө 92 хурьга абаад байна. Нэгыешье гарзалуулаагүй. Малайнь шадал һайн. Угаа харюусалгатай, эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлжэ ябадаг коммунист, арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн. Евдокия Разуваева гэжэ баһа бэрхэ һаалишан басаган бии. Энэ коммунист залуу эхэнэрэй үльгэр жэшээтэ ажал олоной анхарал татадаг.

Имэ жэшээнүүд олон. Партийна организациин, аха коммунистнуудай хүндэтэй байбал, партиимнай зэргэ үнэн сэхэ, эдэбхитэй, ажалша бэрхэ залуу хүсые бэедөө татажа шадахал байха.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ТАЛААР ХАТУУЖАНГИ БАЙХАА

С. Г. САНЖИЕВ. Охин-Булагай совхозой парткомой секретарь

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН үндэһэн сурталаар оюун мэдэрэлээ хуяглаһан, үзэл сурталайнгаа талаар хатуужанги, партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байхаар залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэг хадаа партийна эхин организацинуудай эгээл шухала ажал ябуулгануудай нэгэн.

Тиимэһээ партийна даабари үгэлгэ, политическэ һуралсал, коммунистнуудай хамтын суглаан болон бусад арга дүршэлые энэ хэрэгтэ зорюулхые оролдонобди. Коммунист нэрээ арюун сэбэрээр сахин, дээрэ үргэжэ, бусадта үльгэр жэшээ харуулжа, олонниитые толгойлон ябаха эрилтэ КПСС-эй Устав табина. Энэ хүдэлмэри эмхидхэн ябуулхадаа, совхозой партком нэн түрүүн өөрынгөө дайшалхы туһалагшад болохо партийна эхин организацинуудай секретарьнарта түшэглэдэг, тэдэнээр дамжуулан, ажал ябуулгаяа эрхилдэг байнабди.

Партийна хүтэлбэрилэгшэднай коммунистнуудай эрдэм мэдэрэлые, арга шадабариие хараада абан, коммунист бүхэниие ямар нэгэн ниитын, партийна даабаритай байлгадаг. Пенсидэшье гараһан наһатайшуулнай өөһэдынгөө хубитые оруулалсажа байдаг. Тэдэнэр тосхон тосхондоо хүүгэдэй комнато эмхидхээ, багашуулай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм.

Өөрынгөө мэдэрэлээр, һэшхэлээр партийна даабари бүтээхэ гээшэ ехэл удхатай хэрэг. Жэшээнь юрын токарь, залуу коммунист М. М. Куренков МТМ-гэй дэргэдэ партийна бүлэг эмхидхээд, тэрэниие ударидаг юм. Партийна хэрэгээр нүхэр Куренков ходо парткомдо орожо, саашадаа бүтээхэ хүдэлмэреэ зүбшэжэ байдаг. Бүлэгэй хүдэлмэридэ совхозой главна инженер, һая партида абтаһан кандидат К. И. Макаровые эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг. Мүнөө понедельник бүхэндэ үглөөгүүр МТМ-гэй хүдэлмэришэдэй дунда политинформаци хэнэ, политһуралсалдаа хүн бүхэн таһалгаряагүй ябадаг болонхой. Залуу коммунистын мэдэрэл ехэтэ ниитынь ажал ябуулга эндэ эли бодо харагдана.

Залуу коммунистнуудые үзэл бодолойнгоо мэдэрэлэй талаар хатуужанги байхаар, эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зүбөөр бэлдэгдэһэн, үнгэргэгдэһэн хамтын суглаан аша туһатай нүлөө үзүүлдэг. Ямар нэгэн асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ табихадаа, тэрэнээ партийна, хүмүүжүүлхы шэнжэтэйгээр, коммунистын өөрынь бэелүүлхэ Уставай али нэгэ эрилтэдэ хабаатайгаар тодорхойлдог байнабди. Урдань олонхи ушарта партийна суглаан дээрэ ажахын үйлэдбэридэ хабаатайл асуудал хэлсэхээ һанагша һэмди. Мүнөө тиимэ зүйл үзэгдэхээ болёо.

Коммунистнуудые һургаха хүдэлмэридөө багшанарые илангаяа һургуулиин директорнуудые бултынь хабаадуулнабди. Эдэмнай ... тусхай мэргэжэлтэй зон ха юм даа. ... цада болодог ленинскэ уншалгануу... анхарал татадаг гүнзэгы удхатай хэ... га боложо шадаа гээшэ.

Коммунистнуудые үзэл сурталай та... жүүлхэ хүдэлмэридэмнай дутагдалну... хын аргагүй. Дутуу юумэнүүд үшөө... хынь хэлэхэдэ, 120 гаран коммунис... хахадынь шахуунь эрдэм һургууляар ... Тэдэнэй дунда залуу коммунистнууд ... Тиимэһээ үзэл сурталай болон юрэн... лэй хүдэлмэридэ анхаралаа онсо таби... аргагүй.

ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ ЯБАЛГА БА ТЭРЭНЭЙ ХАРЮУСАЛГА

А. Я. КУЗНЕЦОВ, «Победа» колхозой парткомой секретарь

«АЖАЛДА КОММУНИС ЁҺООР хандалгын жэшээ харуулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, али бүхы шэнэ, түрүү юумые үүсхэдэг байха, түрүү дүй дүршэл дэмжэхэ ба дэлгэрүүлхэ, техникэ шудалха, өөрынгөө мэргэжэл һайжаруулха...» уялга коммунист бүхэнэй урда партиин Уставаар табигданхай. Энэ уялга эрхимээр дүүргэлгэ тушаа партийна организаци хадаа хүнэй кандидат болон абтахаһаа эхилэн, анхаралаа халдуулха зэргэтэй гэжэ ойлгогдоно. Тиимэһээ бидэ партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаһан, мүн һая гэшүүн болоһон нүхэдые али бүхы хэрэгэй манлайда ябахынь түлөө оролдолго яһала гарганабди.

Диилэнхи олон коммунистнууднай колхозой үйлэдбэриин шиидхэхы участогууд дээрэ хүдэлнэ. Партиин Уставай эрилтэнүүдые бэелүүлэн, залуу коммунистнууд түрүүшын үеһөө һайнаар ажаллана, жэшээ харуулна, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Имэ үрэ дүн түйлахын тулада партком, отделениин партийна эхин организацинууд эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри хэһэниинь эндэ элирнэ. Юрын ажалда ябаһан, һайнаар хүмүүжэһэн нүхэд хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлэгдэнэ, һургуулида эльгээгдэнэ. Манай этигэл найдабариие һайнаар харюулна.

Жэшээнь, А. Г. Плюснин эрхим һаалишан ябаа. Партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаа, удаань гэшүүн болон ороо. Хүдэлмэридөө жэшээтэ үрэ дүн түйладаг, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг, партийна даабари шуналтайгаар дүүргэдэг энэ коммунист мүнөө Улаан-Үдын хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы тушаалтадые бэлдэхэ техникумдэ һуража байна. Механизатор, коммунис ажалай ударник, коммунист В. А. Малков отделениин партийна эхин организациие хүтэлбэрилнэ, колхозой парткомой гэшүүн.

Залуу коммунист Д. Е. Сидоров нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абажа, томо хонинной толгой бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалжа, мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлһэн эрхим малшан. Энэ жэлдэ баһал тул абалгаяа зуунһаа үлүүлхэб, нооһо хайшалгые 4,2 килограмм хүргэхэб гэһэн уялгатай. Мүнөө нүхэр Сидоров Бэшүүрэй аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэжэ, нютагайхидайнгаа ехэ этигэл найдабарида хүртэбэ.

Партиин гэшүүнээр һая абтаһан юрын колхозник А. Е., Некипелов мүнөө гахайн фермые даагша, колхозой правлениин, парткомой гэшүүн. Коммунис ажалай ударник И. А. Бурцев тракторна бригадые ударидана. Тэрэнэй даадаг бригада нёдондо гектар бүриһөө 18 центнер ургаса хуряагаа һэн. Тус коллектив мүнөө газар тарялангые болбосон ёһоор эдлэдэг бригада гэһэн хүндэтэ нэрэтэй. И. И. Кузнецов мүнөө МТФ-е даана. Фермын үнеэд мүнөө хоног соо 11—11 килограмм һү үгэжэ байна. Харин тиихэдэ аймаг дотор дунда зэргээр 4—6 литр лэ һаагдажа байна ха юм.

Залуу коммунистнууд ганса үйлэдбэри дээрэ түрүү жэшээ харуулхаһаа гадна, колхозойнгоо ниитын ажабайдалда, партийна хүдэ... шударгыгаар хабаадана. Пропаганди... ник, хэблэл тараагша, агитатор гэхэ... даал ниитын, партийна даабари... Юрэнхы эрдэмээ, политическэ мэдэр... лүүлхэ, шэнэ юумые шудалха, дэлгэр... али зэргэ оролдоно гээшэб.

Коммунис партиин нангин хэрэгтэ... хуби заяае холбоһон түрүүшын үдэрһ... амжалта түйладагынь, дааһан туша... тынгээ ажал ябуулгада абьяас ехэтэ... хитэйгээр, урма зоригтойгоор хам ор... дагынь тон һайшаалтай. Зүгөөр иимэ... бодол өөрөө ябуул ерээ бэшэ гэжэ ойл... тэй. Партийна организациин, бүхы ком... дай али бүхы үүргын дээшэлһые, за... нистнууд тушаагаа һанал сэдьхэлээ... табижа, халуун анхаралаар хүрээлж... ной туһаламжа үзүүлжэ байдаг хүдэл... үрэ мүн гэжэ тэмдэглэе.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ ДУНДА ХҮДЭЛМЭРИ ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛХА

А. М. ПАНЬКОВА, оёдолой фабрикын партийна эхин организациин секретарь

МАНАЙ ФАБРИКА һаяшагайшье һаа, яһала томо боложо байһан коллектив. Мүнөө 160 гаран хүдэлмэрилэгшэдтэйбди. Ажалай үрэ дүн һайн. 1968 оной үйлэдбэриин түсэб 121 процент дүүргээ һэмди. Олонхи ажалшаднай залуу наһанай эхэнэрнүүд.

Гэхэтэй хамта партийна эхин организацимнай гэшүүдэйнгээ талаар бага, оройдоол 16 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Ургалта ёһоор үгы гэхээр. Энээнэй гол шалтагаан гэхэдэ, эхэнэрнүүдые, залуу басагадые партида абаха гэжэ бодотоор оролдоногүйбди. Яахадаашьеб, энэ хэрэг ганса манда бэшэ, харин бүхы аймаг соо бирагүйгөөр ябуулагдана хаш.

Үшөө нэгэ дутагдал гэхэдэ зарим эрэшүүл коммунистнуудай журам һула. Энэ ушар ажал хэрэгтэ муу нүлөө үзүүлнэ. Жэшээнь, манай коллективэй зарим эрэшүүл хүдэлмэриһөө гээгдэнэ, зайгуултана, архидана. Үнгэрхэдөө, минии орлогшо хоёр дахин хүдэлмэридөө ерэнгүй байжа, шангаа хаһуулаа һэн. Журам эбдэгшэдые, архишадые хэһээхэ, зэмэ тохохо хэрэгтэй. Зүгөөр ганса энээгээр урдань орохын аргагүй. Хүмүүжэлэй хүдэлмэриие һайжаруулхын тула фабрикын захирдаан партбюро хоёр тон нэгэн һаналтайгаар имэ асуудал шиидхэлгэдэ хандаха ёһотой һэн.

Гэбэшье, партийна журам ходо эбдэдэг, хэдэн дахин зэмэдэ унаһан коммунистнуудые партиин зэргэдэ үни удаан тэбшэжэ байлгалтай гү, али үгы гэһэн асуудал гарана. Бидэ өөрынгөө зэргые сэбэр байлгаха, алибаа муу нүлөөһөө абарха ёһотойбди гэжэ һананаб. Жэшээнь, Копылов гэжэ хүдэлмэришэ бэрхэ хүниие партиин гэшүүндэ кандидадаар абаа һэмди. Аяар арба һарын туршада гэшүүнэй уялгата түлөөнэ тэрэ оруулдаггүй байгаа. Дурадхахадаш ямар нэгэн шалтаг бариад лэ орхихо. Һүүлэй һүүлдэ «би партида мүнгэ түлэхэ бэшэ, харин парти намда үгэхэ юм гэжэ һанадаг байгааб» гэжэ тэрэ мэдэрхэ баатай болоо һэн. Имэ дорой сэдьхэлтэй, хомхой хобдог, нэрээ хухалһан хүниие ганса газаа талынь шэнжэ түхэлөөр сэгнэжэ, партида абахадаа, бирагүй ябадал гаргаа гээшэбди.

Минии һанахада, эхэнэрнүүдые дэбжүүлхэ, партиин зэргэдэ абахаар оролдохо шухала байна. Имэл зорилго манай партийна эхин организаци урдаа табина.

ПАРТИЙНА БҮЛЭГ—ДАЙШАЛХЫ ТУҺАЛАГША

В. Е. АСТРИХИНСКИЙ, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой отделениин партийна эхин организациин секретарь

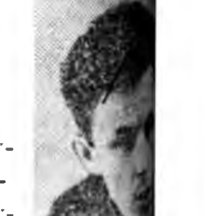

МАНАЙ ОТДЕЛЕНИИН партийна эхин организаци совхоз соогоо эгээл томонь юм. Аяар 52 хүнһөө бүридэнэ. Иимэ томо организациие партбюрогой, секретариин зүгһөө хүтэлбэрилхэ, тэрэнэй хүдэлмэриие эмхидхэхэ гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гансаараа хамагай хойно яашье гарахагүйш. Залуу коммунист бүхэниие өөрынгөө хиналта доро яагаад абалтайб. Тэрэ мүртөө секретарьта өөрынь гол тушаал, хүдэлмэри гэжэ байха.

Тиимэ дээрэһээ партийна бүлэгүүдые байгуулжа эхилээ һэмди. Мүнөө үедэ манай гурбан фермэ дээрэ иимэ бүлэг бии. Тэдэнэй бүридэлдэ 22 коммунист ороно. Энээгээр болоходо нилээд томо, хүсэтэй бүлэгүүд гэжэ ойлгогдохоор. Гадна хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ саг зуурын бүлэгүүд эмхидхэгдэдэг. Энэл хүсэндэ партбюро түшэглэдэг, тэдэнээр дамжуулан, эмхидхэлэй али олон хүдэлмэри хэдэг байна. Тэдэнэр өөрынгөө зэргые бэхижүүлхын тулада сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда хүдэлмэри ябуулдаг, залуу коммунистнуудай хүмүүжэхэдэнь туһалдаг. Эдэнэй ажал ябуулгын аша туһаар һүүлэй үедэ манай парторганизаци хоёр түрүүшүүлые кандидадаар абаа, дүрбэн кандидадуудаа гэшүүндэ оруулаа. Үшөө хоёр хүн партиин гэшүүндэ кандидадаар абыт гэһэн мэдүүлгэ баринхай.

Слобода тосхоной гахайн фермын дэргэдэхи Л. И. Паньков эмхидхэлшэтэй партийна бүлэг һайнаар хүдэлдэг. Эндэ зургаан коммунистнууд. Эдэнэр сугтаа хүдэлдэг хоёр малшадые кандидадта абахаар бэлдээд байна. Өөһэдынгөө зэргэдэ совхозой гол хүдэлмэридэ ябадаг ажалша бэрхэ хүнүүдые шэлэн абаха гэжэ оролдонобди. Зүгөөр дуталдал ехэ. Арсалтагүй. Процентын талаар хараха болоо һаа, үшөөл бирагүйшэг. Парти доторой энэ шухала хүдэлмэриие имагтал партийна бүлэгөөр дамжуулан эрхилбэл, амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха байһыемнай манай зарим тэды дүй дүршэл баталхана. Бүлэгэйл коммунистнууд хэнэй һайнаар хүдэлдэгые, ... зэргэдэ ябажа шадахаар журамтай, ... үнэн сэхэ байһые мэдэхэ байна ха ...

Залуу коммунистнууд тракторист ... ков, хүдэлмэришэн М. Р. Паньков (... даагша) гэхэшэлэн имагтал партийн... зууршалгаар, тэдэнэй оролдолгоор ... хүндэ зүүжэ, һайнаар хүдэлжэ ябана.

ПАРТИИН ЗЭРГЫЕ СЭБЭР БАЙЛГАХА, ҺЭРИМЖЭЕЭ ШАНГАДХАХА

И. Т. ХЛЫЗОВ, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой парткомой секретарь

Партиин зэргын сэбэр, али бүхы эрилтэнүүдынь коммунистнуудай зүгһөө нарин нягтаар сахигдадаг байхын тулада совхозоймнай партком, партбюронууд саг үргэлжын хүдэлмэри хэжэ байдаг. Тиихэдээ һая абтаһан кандидат болон гэшүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, юрэ бусын буруу ябадалһаа аршалан абаха, тиимэ ушарнуудай гараха эрхэ байдалые уридшалан усадхаха гэжэ оролдогдоно. Олоной, ниитын байдалда элдэбын лэ юумэнүүд үзэгдэхээ һанадаг ха юм даа. Тэрээниие арсахын аргагүй. Гэбэшье энэ талаар ходо хэгдэдэг зүб хүдэлмэриин туһаар манда тиимэ гайхуулмаар, һанаа зобомоор буруу юумэн ушардаггүй.

Манай совхозой партийна эхин организаци 1963 ондо байгуулагдаа һэн. Энэ үедэ олон хүнүүдые партиин зэргэдэ шэнээр, олоной дундаһаа шэлэн абаабди. Олон нүхэд шадамар мэргэн, ниитэдэ хүндэтэй коммунистнууд боложо, шэнэ, дээгүүр, хүтэлбэрилхы тушаалнуудта дэбжүүлэгдэжэ, манһаа хахасаһан, шэнэшье газартаа бэеэ харуулжал ябагша. Имэ хүнүүдые залуу коммунистнуудай дундаһаа ойро зуурын сагта олоор хүмүүжүүлжэ шадаһандаа омогорхохо сэдьхэл түрэдэг.

Гэбэшье зарим нэгэн һанаһанда хүрэдэггүй. Жэшээнь, нэгэ үедэ Горско һү һаалиин фермэ бирагүй байдалтай болоод байгаа. Һаалишад олдожо үгэхэгүй. Ажалай журам һула. Имэ ушарай унгинь имагтал фермые даагшын гэмһээ эхитэй һэн. Тэрэ коммунист өөрыгөө абажа ябажа шадаагүй, архидаг болоо. Архитай хамжаһан хойноо мэдээжэ даа. Тиимэ хүниие имагтал тушаалда үни барижа болохогүй. Таһа зэмэлээд, хүдэлмэриһөөнь сүлөөлөөд, юрын хүдэлмэришэн болгообди. Мүнөө тэрэ хүн трактористаар хүдэлнэ. Эрхим механизатор, һамуу ябадалһаа огтолон хахасаа. Хэрбээ саг соонь хэмжээ абаагүй һаа, тэрэниие бүри буруу харгы уруу оруулжа болохо байгаабди.

Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, Уставта харшатай, таагүй ябадал гаргаһан зарим нэгэнэй хэрэгые дары хамтын суглаан дээрэ табихал хэрэгтэй. Хамтын суглаан—коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ һургуули гэжэ юрэ хэлэдэггүй байна бшуу. Энэ залуу коммунистнуудта бүришье ехэ һургуули болоно гээшэ.

Партиин зэргые сэбэр байлгаха гээшэ зайлашагүй гол зорилгомнай. КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдһээ зааханшье хазагайрха ёһогүйбди гэжэл залуу коммунистнуудта ойлгуулха шухала.

ЭНЭ УУЛЗАЛГЫН ҮЕДЭ дээрэ таб... лэн асуудалнууд тушаа өөһэды... зациин байдалһаа жэшээлэн Хёлгын ле... партбюрогой секретарь **А. Ф. Перева...** рэй автотранспортна предприятиин па... организациин секретарь **М. Т. Аник...** үгэ хэлэһэн, һанамжа, дурадхалнууда... байна.

Заншалта уулзалга дээрэ болоһон ну... хөөрэлдөөндэ КПСС-эй райкомой секр... **Танхаев** болон бусад хүдэлмэрилэгшэд... гээр хабаадалсаа.

Уулзалгын һүүлээр «Победа» кол... экономист **Л. А. Смолина** артелиин ... 1968 ондо хэр зэргэ хүгжэһэн тухай... зорилгонууд тухай тодорхойгоор, тоо, ... дые дурдан хөөрэжэ, айлшадые һони...

Энэ хуудаһые манай корр...
Г. ЦЫРЕТОРОВ бэлдэжэ ...

СИБИРИИН МИЛЛИОН НАРАН

...рж хотын хизаар ороноо ...музей соо табигдаһан, ...а Матвеевэй бүтээһэн ...дэн» гэжэ зурагые һо-...шаб. Хүдэлмэришэ хүн ке-...лампа бахана дээрэһээ аба-... Уйлсөөр ябаһан хүнүүд ...адаглан, сэдьхэлээ хү-...лгсоно. Ушар юуб гэхэдэ, ...нэгэ гэрэй үүдэнэй ну-...электрын лаамна яларна. ...айн гал керосинай галые ...айһан болоно бшуу.

...нр 1912 ондо болоо гэжэ ...р. Яахадааб гэхэдэ, Крас-... тиихэдэл ЦЭС баригдажа ...юм. Хүсэ багатай һэн тула, ...магтал хотын түбые гэ-...эргатай байгаа.

...талаһаа, энэ ЦЭС револю-...а тээхи Сибирьтэ Эрхүүгэй ...ата эгээн томо гэжэ тоо-...н.

...томо Красноярска ГЭС-эй ...хаалта урдам харагдажа ...гидростанци бумбэрсэг ...оошье станцитай жэшээ-...м. Зургаа миллион кило-...-тай эгээл хүсэтэй Грэнд-... ГЭС-һээ гурба дахин ехэ ...шуу.

...нүүд иимэ амжалта бэлэ-...һаагүй. Электрын элшэ ...барилгын гайхамшаг эхи ...һан ГОЭЛРО—Россие элек-...лха гүрэнэй түсэб хадаа ...й гүрэниие экономическа ...үжөөхэ түрүүшын научна ... болоо бэлэй. ГОЭЛРО-е ... Владимир Ильич Ленин ...ата үгэнүүдые урла болгон ...: «Бүхы ороноо электри-...е Совет засаг дээрэ нэмэ-...мунизм болохо».

...ай айхабтар һонин намтартай ...Красноярска ГЭС-тэ уулзаха ...а тудаа. РСФСР-эй габьяата ...н Сергей Малиновскиин ...түрэл ороноо электрын эл-...галгын түүхэ харуулха жэ-...вэнь дамжаггүй. Энэ хүн ...уу жэлэй туршада электро-...нуудые барилсаа. Анха түрүүн ...гтайдаа, Петроградай поли-...институдай студент байха-...встройн барилгада хабаа-...һэн юм. Энэ электростанци ...айхабтар шухала удха ша-...байба. Совет гүрэнэй тогтоһон ...жэлнүүдтэ Волховой гид-ростанци барижа дүүргэхэ шухала гэжэ Ленин тоолодог байһан. «Волховые бариха»,—гэжэ Ленин 1918 оной апрелиин 22-то онсолон зааһан юм.

...Сергей даб дээрэ десятнигаар, һүүлдэнь технигээр томилогдоһон. Гүлмэр залууханшье һаа, бусадта мүхөөгөө үгэдэггүй байгаа. Энэ хүбүүн һайн дураараа сагаантантай тулалдаһан, удаа тээнь хүндөөр шархатаад, хэдэн һара госпитальдо хэбтэһэнэй һүүлээр Волховой барилгада ерэһэн намтартай.

Волховстройе тиихэдэ Петроградай электротехническэ институдай профессор Генрих Графтио толгойлһон юм. Волховто электростанци бариха һонирхолтой проект революциһаа холо урид табиһан байгаа. Теэд хаанта засаг тэрэнциень урагша абаагүй. Совет засагай илаһанай һүүлээр лэ энэ бэлигтэй инженер, залуу эрдэмтэ өөрынгөө проектые Ленинэй ашаар бодото дээрэнь бэелүүлхэ аргатай болоо бшуу. Графтио ямаршье сагта Владимир Ильичтэ сэхэ орохо эрхэтэй байһан юм гэжэ дэмы хөөрэлдэдэггүй байха.

— Ленинтэй уулзаад ерэхэдээ, илангаяа хүхюутэй ябаа бэлэй,—гэжэ Мамиловский дурдана.—Дуталдадаг байһан цемент, арматурна түхеэрэлгэнүүд, мэйһэгтэй гурил барилгадамнай уданшьегүй хүрэжэ ерээ һэн.

Ленинтэй уулзаһан тухайдаа Графтио һанан һанан хөөрэгшэ бэлэй.

Малиновский Волховстройн һүүлээр Доодо-Свирскэ, Дээдэ-Свирскэ ГЭС-үүдые барилсаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилхэдэ, Ленинград шадар окоп, дзот барилсаһан юм. Ладожска нуур дээгүүрхи суута мульһэн харгы гаргалгада хабаадаа. Дайнай һүүлээр мэргэжэлээрээ хүдэлжэ эхилээ һааб даа. Гүрэнэй комитедэй шиидхэбэреэр Ураал эльгээгдэжэ, тэндэ электростанцинуудые барилсаа. Удаа тээнь Латвиин Кегумска ГЭС-эй барилгада ошожо, шухала үүргэ дүүргээ.

Мүнөө Малиновский өөрыгөө Сибириин хүнби гэжэ тоолодог. Эндэ ерэһээр 16 жэл болоо. Хүбүүниинь эсэгээ Ленинградтань бусааха гэжэ ядаа юм.

Эгээн түрүүн Ангар дээрэхи Эрхүүгэй ГЭС барилсаһан байха. Станциин байшанда хадагдаһан дурасхаалай самбар дээрэ Малиновскиин нэрэ эгээн түрүүн бэшээтэй. Участогай начальнигаар, ГЭС-эй управлениин ахамад инженерээр хүдэлөө бшуу.

Мүнөө Дивнэ хотодо һуурижанхай.

Гол барилгын түхеэрэлгэнүүдэй ахамад инженерэй тушаал даажа байһанаа хоёр жэлэй саана гүрэнэй пенсидэ гараһан аад, миин һуужа шадаагүй, барилгын-техническэ инспекциин начальнигаар хүдэлнэ. Сергей Малиновский гимназист ябахадаа агууехэ Лениниие шагнаха, хараха золтой байгаа юм. Россие электрификацилха тухай Ленинэй түсэбэй али зэргэ холын хараатай байһые гансашье ухаагаараа бэшэ, мүн зүрхэ сэдьхэлээрээ ойлгохын тула заабол, эндэ, Енисейдэ ерэжэ үзэхэ хэрэгтэй. ГОЭЛРО-гой түсэб зохёогшод оройдоол 1 миллион 750 мянган киловатт хүсэтэй тепловой, гидравлическа 30 станци барихаар хараалһан юм.

Мүнөө Красноярска ГЭС баригдажа үргэлжэлһөөр, тиигэбэшье ашаглалгада ороһон предприятиин тоодо оронхой. 1969 оной урдахана ээлжээтэ, табадахи гидроагрегадынь хүдэлжэ эхилээ. Тиигэжэ Енисейн баатарай хоёр миллион хахад киловатт элшэ хүсэн Эхэ оронойнмай түгэлдэр дэбжэлтын бодото гэршэ болоно. Энэ хоёр миллион хахад киловаттые коммунис байгуулалтын түрүүшынь зэргэһээ абтаһан мэдээсэл гэжэ тоолонобди. Теэд ГОЭЛРО-гой түсэбүүдтэй жэшэжэ харахада, ямар байнаб!

Иимэ ехэ илгаатай байһаниинь ойлгосотой ааб даа. Эдэ жэлнүүдэй туршада манай орон экономикын, соёлой талаар хэмжээлэшэгүй ехэ амжалта туйлаа. Тиимэһээ ямаршье барилга хэхэ хүсэ шадалтай болоо. Волховско ГЭС-ые бариха үедэ нэгэшье автомашина, нэгэшье трактор байгаагүй һэн гэжэ. С. Малиновский дурдана. Хилын саанаһаа асарагдаһан нэгэ бишыхан экскаватор бүгэдын гайхал болодог байгаа.

Тиимэ байдалда енисейнхидэл адли асари томо ГЭС-ые Совет орон хаанаһаа барижа шадаха бэлэй даа. Гансал бетониинь таба хахад миллион тонно хэмжээтэй байгаа бшуу. Тэрэшэлэн 30-аад онуудай барилгын фото-зураг харахада, нэгэ бишыхан газарта захагүй олон зон исалжа байгша һааб даа. Харин мүнөөмнай хамаг юумэн эди шэдитэ машинануудай туһаламжаар бүтээгдэдэг болоһон саг.

Станциин түбэй пультда оробол, ханаарнь тоо томшогүй олон оньһон приборнууд, кнопконууд, түлхюурнууд харагдаха юм. Нилээд ехэ столой саана миил хоёр хүнэй—инженертэй, электромонтерой һуухые харахат. Тэдэниие тойроод олон коммутаторай табяатай байхань нюдэндэ торолдохо.

Дежурна инженер Рэм Антипин гайхамшаг оньһон приборнуудай туһаламжаар ГЭС-эй бүхы гол хүдэлмэриие хинан шалгажа, дуратай тээшээ шэглүүлжэ байдагбди гэжэ хөөрэбэ.

Волховско ГЭС-эй баригдаха үеһөө Красноярска ГЭС-эй барилга хүрэтэрхи хугасаа соо электростанци баридаг, ашагладаг хүнүүдэй эрдэм мэргэжэл мүн лэ хэмжээлэшэгүй ехээр ургаа. Миний шэнэ танилнууд дипломтой мэргэжэлтэд юм. Рэм Антипин Эрхүүгэй политехническэ институт дүүргээ. Электромонтёр Аза Басова эндээ, Дивногорскдоо гидроэнергетическэ техникум дүүргэнхэй.

Зайн гал үйлэдбэрилхэ еэзэдүйн гайхамшаг нөөсэ гэжэ ГОЭЛРО-гой түсэб соо дурдагдаһан Енисей мүрэн нигэжэл оронойнгоо аша туһада алба хэжэ эхилээ. Зүгөөр энэмнай асари ехэ хэрэгэй эхин гэжэ мартаха ёһогүйбди. Сибириин суута мүрэн дээрэ үшөө хэдэн электростанцинууд баригдаха. Тэдэнэй нэгэниинь—Саяно-Шушенска ГЭС-эй барилга эхилээ.

Шушенск сүлэлгэдэ ерэжэ ябахадаа залуу Ленинэй хараашa Енисейн ээзэгүй байһан эрьеэр мүноо ажабайдалай долгин эбхэрнэ гэхэдэ зүбтэй. Ямар дүүрэн сэдьхэлтэй, баян бодолтой хүнүүд эндэ ажаһуунаб. Владимир Ильичэй һуугаад ябаһан «Святой Николай» гэжэ пароход мүнөө Красноярска ГЭС-эй бодоһон Шумихинска хабсагай шадар тогтоһон юм гэдэг.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн тэмдэглэгдэхэ сагай улам ойртожо байһан мүнөө үедэ дэлхэй дээрэхи эгээл томо гидростанциин ашаглалгада орожо байһаниинь гүн ехэ ушар удхатай. Энээн тухай Красноярск гэсстройн начальник, Социалис Ажалай Герой Андрей Бочкинтой хөөрэлдөөб. Хүтэлбэрилхы ехэ дүй дүршэлтэй энэ хүнэй мэргэжэл шадабари, хүсэл эрмэлзэлынь Сибириин мантан ГЭС-үүдэй барилгаһаа илангаяа элеэр харагдана. Эрхүүгэй ГЭС-эй барилгые хүтэлбэрилһэн юм, мүнөө Красноярска ГЭС-тэй хуби заяагаа холбонхой.

ГЭС-эй үшөө баригдаадүй гол байшан тухай А. Бочкин хабархан байжа хөөрэнэ. Гайхамшаг томо, һүрөөтэй байшан тодхохо гэжэ эндэхи барилгашад зоринхой. Тэрэ байшангай энгэр талада иимэ удхатай дурасхаалай самбарай яларжа байхые эндэ ерэһэн хүн бүхэн хараха. «Владимир Ильич Ленинда—түрэһөөр зуун жэлэйнь ойдо. **Уг залгаламжалагшадһаань».** Эдэ үгэнүүд Сибириин электростанцинуудые баригшадай хэрэгые мүнхэлхэ бшуу.

Людмила БУТОРИНА,
АПН-эй корреспондент.

ФРАНЦИ. Париж хотын Мари-Роз гудамжа, № 4 гэр. Эндэ 1909 онһоо 1912 он болотор Владимир Ильич ажаһууһан юм. Мүнөө энэ гэр музей болгогдонхой.

ТАСС-ай фото.

БУРЯАДАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ VI СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

Манай хөөрэлдөөн

ШУХАЛАНЬ— БОДОТО БАЙДАЛ

«Харьялан урдаа Хёлгомнай» гэжэ романаараа орон дотороо нилээд алдаршаһан, мүнөөшье хүдөөгэй ажабайдалай шухала асуудалнуудаар һонирхожо байдаг Буряадай мэдээжэ уран зохёолшо Барадий Мунгоновтой манай корреспондент һаяшаг уулзажа, совет буряад уран зохёолой хүгжэлтэ, мүн өөрынь хэжэ байһан ажал хүдэлмэри болон саашанхи хараа түсэб тухайнь хөөрэлдэһэн байна.

АСУУДАЛ: Буряадай уран зохёолшодой VI съезд апрель соо болохонь. Та, Барадий Мункоевич, энэ съездые ямар бэлэгтэйгээр угтахаа байнабта?

ХАРЮУ: Хэнэйшье мэдэһээр, съезд бүхэн уран зохёолшодой хэһэн ажал хүдэлмэриие сүм согсолхо, саашанхи хараа түсэбыемнай баталха болоно бшуу. Энэ үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада зохёолшо бүхэн сагаа миинтэ үнгэргөөгүй, юу хээ бэшэһэн лэ байха.

Өөр тухайгаа гү, али хэһэн ажал хүдэлмэри тухайгаа хэлэхэ байгаа һаа, «Эдирхэг наһан» гэжэ баримтата туужа һүүлэй жэлнүүдтэ бэшээд, буряад хэлэн дээрэ ном болгожо гаргуулааб. Туужын гол герой мүнөө үеын хүдэлмэришэн, Социалис Ажалай Герой Анисим Николаевич Оширов болоно. Эдир наһанһаа Буряадай гигант — ЛВРЗ-дэ хүдэлһэн, мүнөөшье хүдэлдэг бодото хүн тухай зохёол бэшэхэ гээшэмнай тиимэшье хүнгэн бэшэ. Заводой намтартай дүтөөр танилсахын, сугтаа хүдэлдэг үетэн нүхэдтэйнь хани халуунаар хөөрэлдэхын тула хөө хүбхэ саарһа дансануудые онгилһон байнаб. Гадна А. Н. Ошировай түрэл нютаг ошожо, тэрэнэй бага наһые һайса мэдэхэ хүнүүдтэй шадахысаа хөөрэлдэхэ ушар гараа бэлэй.

АСУУДАЛ: Бодото байдалһаа абтаһан хүнүүд тухай зохёол бэшэхэдэ хүшэршье һаа, тон һонирхолтой гэжэ һанагдадаг. Та юун гэжэ һананат?

ХАРЮУ: Яахын аргагүй зүб гээшэ. Ушар юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, бодото хүнүүд тухай һанаанһаа абажа худалаар бэшэжэ огто болохогүй юм. Хоёрдохёор, хүнүүдтэй, хүдэлмэришэн коллективтэй дүтөөр танилсаха, нүхэсэхэ аргатай бологдоно. Жэшээнь, А. Н. Оширов тухай баримтата туужа бэшэхэдээ, би захагүй олон хүнүүдтэй танилсаһан байнаб. Слесарь, токарь, булад хайлуулагша, шэрэм шудхагшад... Зүгөөр хүн бүхэниинь өөрын һанал, эрмэлзэлтэй ха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, Буряад оронойнгоо хүдэлмэришэн ангиие нилээдгүй мэдэхэ боложо байнам.

АСУУДАЛ: Энээнһээ гадна үшөө ямар зохёол бэшээбта?

ХАРЮУ: «Хара һалхин» гэжэ приключенческэ удхатай туужа бэшээб. Тэрэниием Москвагай уран зохёолшо Александр Тверской ород хэлэн дээрэ оршуулаа. Байгал журналда тунхаглагдаха, мүн Москвагай «Детская литература» гэһэн номой хэблэлээр ном боложо гараха.

АСУУДАЛ: Гол түлэб удхань юун тухайб?

ХАРЮУ: Удхыень хөөрөөдшье яалайб даа. Уридшалан хэлэхэдэ муу ха юм. Ном боложо гарахадань мэдэхэт.

АСУУДАЛ: Буряад прозын хүгжэлтэ тухай хөөрэлдэдэг гээшэбди. Теэд залуу прозаигуудай творчество тухай нэгэ хэды үгэ хэлыта.

ХАРЮУ: Һүүлэй үедэ залуу прозаигууднай нилээд олошороо. Бултанайнь творчество тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэхын аргагүй. Урагшатайгаар бэшэгшэдые дурдабал, Даша-Дэмбрэл Дугаров, Сергей Цырендоржиев, Доржо Эрдынеев, Цэрэн-Дондог Хамаев гэгшэд болоно. Эдэ нүхэдэймнай туужанууд «Байгал» журналда толилогдоһон, номшье боложо гараһан байха. Матвей Осодоевой «Халуун нажар» гэһэн һонирхолтой туужа журналда гарахаар хараалагдана. Залуу зохёолшодойнгоо бүтээлнүүдые саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэжэ, аша туһатай заабари, ажаглалта хэжэл байха шухала.

АСУУДАЛ: Бодото хүнүүд тухай бэшэхэдэ һонирхолтой гэжэ хэлээ бэлэйт. Харин манай буряад зохёолшод хэр зэргэ тэрээгээр һонирходог бэ?

ХАРЮУ: Сэхыень хэлэхэдэ, бодото геройнуудаар һонирходог зохёолшод тиимэшье олон бэшэ. Үе сагһаа гээгдэхэгүй һаа, нэн түрүүн бодото байдалтайл дүтөөр танилсаха шухала.

АСУУДАЛ: «Харьялан урдаа Хёлгомнай» гэһэн роман шэнги томо зохёол бэшэхээ һананагүй гүт?

ХАРЮУ: Һанаан байгаа юм ааб-за. Нэгэ юумэн тархи соом бурилдэнэ хэбэртэй.

Мэргэжэлээрээ омогорхоноб

...НҮҮДЭЙ ...ЯСХАЛАНДА ...РТЭМӨӨР

...ал. Хүн бүхэн өөрын ...нэ онсо бэлиг шадабари-...ньеб, дүршэлтэй байха ...хэ хэлсэдэг. Энээн ту-... Сэхыень хэлэхэдэ, арба ...лэй урда хүсэд һайн бо-...гүй ябаа гээшэ хаб гэжэ ...анадагби. Юуб гэхэдэ, ...балайшье ехэ бэлигтүй ...аан-Үдын хүгжэмэй учи-...орожо, һураһан болобо-...нэй һүүлдэ орхихо баа-...һэм. «Мориин бүдэрдэг, ...түрдэг» ааб даа. Ямар ...шалэхэ тухайдаа тиихэ ...бодожо үзөөд, наймаа-...ого гэжэ шиидээ һэм. ...хотодо наймаанай нэгэ ...курса дүүргээд, нютагтаа ...ерээ бэлэйб.

...ай хүдэлмэритэй гүй-...ааргүй дээрэһээм намда ...хүндэшэг байгаа һэн. ...жэлэй турша соо хү-...шала дүршэлтэй болог-...би. Урдань магазинда ...хоол худалдаад лэ һа-...шадаг байгааб. Зоной ...гаха оролдолго үүсхэл ...гардадаг һэн. Хайша ...андаһанайнгаа түлөө ...һанаагаа зобожо, бү-...ыые оролдогшо һэм. ...магазинуудайнгаа бэрхэ ...дүй дүршэлдэ һура-...байгааб. Иимэ һурал-...татай гэжэ һанадагби. ...гөө онол оншые ойл-...туйлалтаараа һанаагаа ...ажалдаа шэнэ аргэ ...ые хүсэдэг шуу.

...хүдэлмэри харюу-... Үдэр бүхэндэ хүн зон-... боложо бшуу. «Ой ...ой, богонитой...» гэдэг-...тай хүн дайралдадаг. ...юумэнэй хаа яа үгы ...орхо, тэмэрхэ. Гэбэ-...туусалдахагүй, ха-...дхыень ойлгуулжа үгэ-...алгай, тэсэбэритэй бай-...ааб даа. Эд хэрэглэгшэдэй боломжотой гуйлтые саг соонь дүүргэжэ байха гээшэ манай зайлашагүй зорилго болоно. Эдэ ушарнуудые үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ анхарха гэжэ оролдодогби.

Манай Дабаатын сельпогой эдеэ хоол худалдадаг магазинда Улаан-Үдын кооперативна техникумэй студентнэр практика гарахаяа жэлһээ жэлдэ ерэдэг юм. Тэдэндэ шадал зэргээрээ туһалагшаб.

Гол хүдэлмэриингөө хажуугаар хэхэ юумэн ехэ байдаг. Һүүлэй хэдэн жэлдэ эхэнэрнүүдэй советэй гэшүүнэй уялга дүүргээб. Үхибүүдэй саадай хүдэлмэриие нэгэнтэ бэшэ шалгалсажа, дутуу дунда зүйлнүүдээ усадхахадань туһалһан байхаб. Архи уужа, гэр бүлөө шууюулдаг эрэшүүлтэй тэмсэлсэдэгби. Васильевтан, Мирдаевтаниие эхэнэрнүүдэй советэй ээлжээтэ зүблөөндэ дуудажа, нюуэ сахингүй, сэхэ шүүмжэлжэ, нүхэдэй гуримаар зүбшэлөө һэмди. Тэрээнһээ хойшо тэдэнэр шууяа татахала болинхой.

Уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ хабаадалсадагби. Манай Эрхирэгэй совхозой дүшэн хүнһөө бүридэһэн уран һайханай бүлгэм үнгэрэгшэ хоёр жэлэй туршада аймаг дотороо удаа удаалан түрүү һуури эзэлһэн байха.

Һара бүриингөө түсэбые холо 100 процент дүүргэдэгби. Улад зоной хэрэглэмжэ шадаал һаа саг соонь хүсэд дүүрэнээр хангаха гэжэ эрмэлзэгшэб.

Мүнөөнэй һунгалтаар нютагайм зон намайе Загарайн аймагай Дабаатын сомоной Советэй депутадаар һунгаа. Энэ ехэ этигэл найдалыень һайнаар харюулхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйб гэжэ мэдүүлнэб.

А. БУДАЕВА,
Загарайн аймагай Дабаатын совхозрабкоопой эдеэ хоолой магазинай наймаашан.

„Буряад үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

«ЭРМЭЛЗЭЛЫНЬ ДЭМЖЭГДЭХЭ ЁҺОТОЙ!»

Иимэ гаршагтай статья манай газетын январиин 24-нэй номерто толилогдоһон байгаа. Статья соо Хориин аймагай Үдын совхозой нэгэдэхи отделениин хонишод Дашеев, Танганов, Табданова гэгшэдэй отарануудта хүдэлэгшэдэй дунда соёл сурталай хүдэлмэри хангалтагүй ябуулагдана, агитаторнуудшье ерэнэгүй. Мүн адуулагдажа байһан хонидынь хэдэн хоног уһагүй байлгагдана. Хонишодой байдаг байра сагаадагдаагүй, газета журналай саг соогоо асарагдаагүй байдаг тухай хэлэгдэһэн юм.

«Статья соо хэлэгдэһэн баримта булта зүб байба. Мүнөө Тангановай отарын хонидто саг соогоо уһан зөөгдэнэ. Мүн хонишодой байдаг гэр сагаадагдаһан. Хонишодой дунда ябуулагдадаг соёл сурталай хүдэлмэри һайжаруулха тусхай хэмжээ ябуулга хараалагдаба» гэжэ КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Гумпылов манай редакцида мэдээсэбэ.

...«...целинстрой» трестын оньһожоруулагдамал 589-дэхи нүү-...н модошо дархан Виктор Грабельников барилгашадай ... эрхим ажалаараа онсо шалгарна. Тэрэ барилгын мэргэжэл ...удалһан дээрэһээ үдэр бүриингөө даабари 30—40 процен-...дүүргэнэ.

...РАГ ДЭЭРЭ: Виктор Грабельников ажалдаа.

А. ШИРОКОВОЙ фото.

АСУУДАЛДА ХАРЮУ

КОЛХОЗОЙ ГЭШҮҮН ЭХЭНҮҮДЭЙ НАРАЙЛХАДАА АБАДАГ АМАРАЛТА, ТЭДХЭМЖЭ ТУШАА

1965 оной январиин 1-һээ хойшо, колхозой гэшүүдтэ пенси, тэдхэмжэ олгохо тухай Хуулиин үндэһөөр колхозник эхэнэрнүүдтэ — нарайлхаһаань урид, хойто тээнь түлөөһэтэ амаралта үгтэнэ. Хайшан гээд, хэды шэнээн тэдхэмжэ, хэд абадаг бэ? гэһэн асуудалнууд редакцидамнай ородог. Тэдэндэ харюу болгон, Социальна тэдхэмжын министерствын таһагай начальник нүхэр Я. Н. Шишмарёвой зүбшэлые эндэ толилнобди.

Нарайлһан эхэнэрнүүд хэды үдэрэй амаралта абаха эрхэтэйб?

Эхэнүүдэй нарайлхаһаань урид 56 хоногой, һүүлээрнь — 56, харин хүнгэрэлгынь хүндэ байгаа һаа гү, али эхир үхибүүдые түрөө һаань, 70 хүрэтэр хоногой амаралта үгтэдэг. Түрэлгын гэрһээ нарай үхибүү үргэжэ абаһан эхэнэр колхознигууд нялхын гараһан үдэрһөө хойшо 56 хоног соо мүнгэ, түлөөһэтэ амаралта абаха эрхэтэй.

Медицинскэ эмхи зургаануудһаа үгтэһэн больничнa листогуудай үндэһөөр, колхозой ажалда ябаһан бүхы эхэнүүдтэ амаралта, тэдхэмжэ — дунда зэргынь салин бүхыдөө гү, али гурбанай хоёр хубинь тэдхэмжэ болгогдон, амарха саг соонь үгтэхэ зэргэтэй.

Тэдхэмжынь бага, ехын хэмжээн эхэнэрнүүдэй ажалай стажһаа, бусад ушарнуудһаа дулдыдадаг.

Амаралтынгаа үедэ салингаа хэд гүйсэдеэр абаха эрхэтэйб гэбэл:

урдань партизан ябаһан эхэнүүд.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидууд;

СССР-эй ордендо хүртэгшэд;

дурдагдаһан хүнүүдэй ажалайнь стаж анхаралда абтангүй, тэдхэмжэ үгтэхэ;

нэгэ жэлһээ доошо ажалай стажтай, 18 наһа гүйсөөгүй эхэнэрнүүд;

гурбан жэлһээ доошо бэшэ ажалай стажтай эхэнүүд.

Бусад эхэнэрнүүдтэ тэдхэмжэ-салингайнь гурбанай хоёр хуби үгтэхэ. Харин үгтэһэн тэдхэмжын хэмжээе амаралтынь бүхы хоногуудта хубаахада, үдэр бүриин 40 мүнгэнһөө доошо бэшэ байха зэргэтэй.

Ажалай стаж хайшан гээд тодорхойлогдодог бэ?

Хаана, хэдылэ, хэр удаан нэгэ газарта хүдэлһэнһөөнь дулдыдангүй, колхозой хамтын ажалда эхэнэрнүүдэй ябаһан бүхы сагые нэмэжэ, ажалайнь стаж гаргагдадаг. Тэдэнэрэй ондоо колхозуудта, бусад газарнуудта хүдэлһэн, һургуули, училищинуудта һураһан, армида алба хэһэн саг мүн лэ ажалайнь стажда оролсодог. Хабсаруулагдаһан документнүүдэй үндэһөөр, колхозой правлени ажалай стаж тодорхойлһон тогтоол абадаг.

Тэдхэмжын хэмжээе эсэслэн тодорхойлхын тула, үдэр бүриинь дундуур салин тооложо гаргаха шухала болодог.

Нэгэ үдэрэй дундуур салин хайшан гээд гаргагдадаг бэ?

Нарайлхаяа амаралтада гарахаһаа урид жэлэй туршада эхын ото хүдэлһэн байгаа һаань, жэл соо олоһон салингыень жэлэй бүхы календарна үдэрнүүдтэ хубаагаад, нэгэ үдэрэйнь дундуур салин олодог юм. Үбшэлһэн, нарайлха болоһоной, ээлжээтэ амаралтада гараһанай шалтагаанаар эхэнэрнүүдэй хүдэлөөгүй саг жэлэй календарна үдэрнүүдһээ хороогдодог.

Нарайлхаяа амаралтада гарахаһаа урид календарна жэлэй туршада колхозой гэшүүн байгаагүй эхэнүүдэй үдэр бүриинь дундуур салин хайшан гээд гаргагдаха ёһотойб гэбэл, амаралтада гараха болотороо колхоздо хүдэлжэ олоһон бүхы салингынь колхоздо ороһон сагһаа хойшо үнгэрһэн календарна үдэрнүүдтэнь хубаагдаха зэргэтэй.

Колхознигуудта натураар үгтэһэн түлөөһэн тэрэ үедэхи худалдаанай сэнгээр мүнгэндэ оруулагдаад, эхэнэрнүүдэй салин дээрэ нэмээгдэхэ ёһотой.

Нэгэ үдэрэй дундуур салин гаргаад, бултыень гү, али гурбанайнь хоёр хубиие — нарайлхаһаа урид, һүүлдэ амарһан сагтань үсхэжэ, тэдхэмжын хэмжээн эсэслэн гаргагдадаг юм.

Эхэнүүд амаралтынгаа дүүрэһэнһээ хойшо 6 һарын турша соо тэдхэмжэ эрижэ мэдүүлгэ бариха эрхэтэй. Тэдхэмжэ үгэхэ тухай шиидхэбэри колхозуудай правленинүүдэй, колхознигуудай социальна тэдхэмжын советүүдэй зууршалгаар, колхозуудай гэшүүдтэ пенси, тэдхэмжэ олгохо комиссинууд гаргадаг. Тэдхэмжэ үгэхые комиссиин арсаһан тухай гомдол колхознигуудай социальна тэдхэмжын районно советүүдтэ барижа болохо. Тэдэ советүүд эсэсэй шиидхэбэри гаргадаг. Тиимэһээ тэдэниие дээдын ямаршье зургаан болюулха эрхэгүй.

Нарайлһан эхэнүүдтэ үгтэхэ мүнгэн туһаламжа социальна тэдхэмжын районно таһагуудаар түлэгдэдэг.

Нарайлһан колхозник эхэнүүдтэ үгтэдэг мүнгэн туһаламжа, тэрэниие дамжуулхада гарадаг бүхы гаргаша колхознигуудай социальна тэдхэмжын түбэй союзна һангаар хангагдадаг юм.

Я. ШИШМАРЕВ,
Буряадай Социальна тэдхэмжын министерствэһээ колхозуудай гэшүүдтэ пенси, тэдхэмжэ үзүүлхэ таһагай начальник.

БОКС

ГУРБАН ҮДЭРЭЙ ТУЛАЛДААН

Түмэр замшадай соёлой байшан соо Улаан-Үдэ хотын 1969 оной түрүү hуури эзэлхын түлөө боксоор мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада болożо дүүрэбэ. Тус мүрысөөндэ республикымнай түб хотын найман командын, хамтадаа 83 боксер хабаадалсаа. Тэрэ тоодо 38 эрэшүүл, 45 эдиршүүл.

Түрүүшын хоёр үдэрэй тулалдаанда түрүүлhэн боксернууд түгэсхэлэй тэмсэлдэ оруулагдажа, мүнөө уулзаа. Нэн түрүүн 48—51 килограмм шэгнүүртэй багшанарай институдай студент М. Цыренов, Г. Щербаков (спортивна клуб) рингдэ уригдажа, мүрысөөнэй hүүлшын үдэрэй тэмсэл эхилээ hэн. Эндэ спортын нэгэдэхи разрядтай Г. Щербаков хоёрдохи разрядтай нүгөөдэдөө орходоо hураггүй hайн бэлэдхэлтэй байжа, илаhанда тоологдоо. 51—54 килограмм шэгнүүртэй Б. Зориктуев А. Нимаев хоёрой тэмсэл харагшадта hонирхолтой байгаа. Залуушуулай дунда 1968 оной ССР Союзай чемпион болоhон спортын мастер Борис Зориктуев энэ, 91-дэхи тэмсэлдээ, ринг дээрэхи 85-дахи илалтаяа бэлэхэнээр абаа. Ушарынь хадаа «Ажалай резервнүүдэй» түлөөлэгшэ, нэгэдэхи разрядтай Александр Нимаев мүрысөөндэ hайн бэлэдхэлтэй ерэбэшье, түрүүшын раундда удаа дараалан хоёр дахин нокдаунда орохо баатай болоо.

Спортивна клубай түлөөлэгшэ А. Капи, Г. Решетников (Үхибүүдэй спортивна hургуули) гэгшэдэй уулзалга мүн лэ hонирхолтой байба. Эдэнэр хоюулан нэгэдэхи разрядтай. Шамбай, техникэ hайнтай боксернууд гэжэ олонхи харагшад мэдэхэ байгаа. Түрүүшын раундын эхилэмсээр Гоша Решетников хэдэн хүсэтэ сохилтонуудаар нүгөөдэдөө добтолжо ороно. Гэбэшье, тэрэ бээлэйнгээ хориюултай, альган талаар сохилтонуудые хэдэг байжа, рингын судья Виктор Бадмаев хэдэн ажаглалта хээд, удаань түрүүшын hануулга хэнэ. Энэ үедэ Саша Капи ринг дээрэ дуугаралсаhанайнгаа түлөө мүн лэ түрүүшын hануулга абаа. Хоёрдохи раундын эхилхэдэ Г. Решетников урда мэтэ эршэмтэй добтолгонуудые хэhээр хэжэ, яаха аргагүй булюу хүсэтэй байhан туладаа тэмсэл болюулагдажа, габьяата илалтада хүртэнэ.

67 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй Буряадай АССР-эй байгша оной чемпион С. Железняк (багшанарай институт), В. Ракшин («Ажалай резервнүүд») гэгшэдэй тэмсэл яhала hонин байгаа. Эндэ С. Железняк нүгөөдэеэ хоёрдохи раундын үедэ нокдаунда оруулжа, саашадаа эдэбхитэй добтолгонуудаа таhалдуулангүй илалта түйлаа.

51 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй спортын мастер С. Банзаракцаев, нэгэдэхи разрядтай В. Тушемилов гэгшэдэй тэмсэлээр эрэшүүлэй мүрысөөн эхилээ hэн. Эндэ Сергей Банзаракцаев ринг дээрэхи 121-дэхи илалтаяа абажа шадаа.

Спортын мастер Дулзэн Бабудоржиев мастерта кандидат Бата Нимаев хоёрой тэмсэл тон лэ hонирхолтойгоор хүлеэгдээ. Ушарынь хадаа эдэ хоёр тээсгэн, республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ гаража, тиихэдэ бэлэдхэл муутай байhан Д. Бабудоржиев илагдаа hэн. Энэ нүхэрнай урда тээнь студентнэрэй дунда хоёр дахин СССР-эй чемпион болоhон алдартай юм. Гурбан раундын турша соо хоёр талын хүсэтэ добтолгонуудые адаглажа, харагшад яhалашье урмашаа. Б. Нимаевай хара хүсөөрөө ородог hаа, Д. Бабудоржиевай шадабари бэлиг дахинаа үзэгдөө. Тиигэжэ Д. Бабудоржиев энэ 102-дохи тэмсэлэйнгээ 90-дэхи илалтые альга ташалган доро абажа, Улаан-Үдын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэнэ.

Мастерта кандидат А. Лубсановые 1-дэхи разрядтай Н. Тухватуллин очкогоороо илажа ябатараа, гурбадахи раундда хамгаалгагүй байhанhаа болоhо, нокаудаар илагдаа.

Багшанарай институдай түлөөлэгшэд мастерта кандидат В. Шевченко, спортын мастер Н. Федотов гэгшэд тус тустаа нэгэдэхи разрядтай А. Жамьяндабаев, Н. Монцев гэгшэдые бэлэхэнээр илаа. Тиихэдэ мастерта кандидадууд В. Доржиев М. Шантанов хоёр тус тустаа О. Сандаков, Б. Жалсанов гэгшэдые мүн лэ сагhаа урид илажа шадаа.

Мүрысөөнэй дүнгөөр багшанарай институдай команда нэгэдэхи hуури эзэлбэ.

Б. ЖАНЧИПОВ.

Зурагууд дээрэ: 1) В. Шевченко С. Жамьяндабаев хоёрой тэмсэл. 2). Н. Тухватуллин А. Лубсанов хоёр.

Л. АПРЕЛОВЭЙ фото.

ХИЛЫН САНАГАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ДЭМЖЭГДЭХЭ ЁhОТОЙ УРЯА

ЛОНДОН. (ТАСС). Европодохи аюулгүй байдалай ба амгалан ёhоной харилсаа холбооной асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада ниитэ Европын зүблөө үнгэргэхэ дурадхалтайгаар Европын бүхы оронуудта Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй хандаhан хандалга hүүлшын үедэ гаргагдаhан амгалан ёhоной эгээн лэ шухала үүсхэлнүүдэй нэгэн болоно гээд Великобританиин Коммунис партиин генеральна секретарь Джон Голлан тоолоhон байна.

«Морнинг стар» гэжэ газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, дэлхэйн сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хубааралгые зайсуулхын, буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэралгые болюулхын тулада «ниитэ Европын зүблөө зарлаха hанамжа» хандалга соо найруулан хэлэгдэнхэй гээд Джон Голлан мэдүүлээ.

«Европодо эб найрамдал хангаха, шахардуу шанга байдал hуларуулха шэнэ замуудые мүнөө олон орон бэдэрнэ. Гэбэшье энээндэ Англиин правительство «Лондон-Бонн» гэhэн шэнэ нүхэсэлгэ байгуулжа, НАТО гэжэ сэрэгэй бүлэглэлые байгуулжа» харюусаа.

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй шухала үүсхэлые дэмжэхыень, энэ үүсхэлдэ Англиин правительствада түргэнөөр, таарамжатай харюу үгэхэ тухай эрилтэ хэхыень Англиин олониитые Джон Голлан уряалаа.

ФКП-гэй ПОЛИТБЮРОГОЙ МЭДҮҮЛ...

ПАРИЖ. (ТАСС). Хитад-совет хилэ дээрэ Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй эхэхэн тулалдаа үүдхэhэнтэй дашарамдуулан, hанаагаа зобожо байhанаа Францийн Коммунис партиин Политбюро элирхэйлэн мэдүүлээ.

Маогай бүлэгэй бэелүүлдэг авантюрис политика, шовинис үзэл, Совет оронто харша ябуулганууд, хилые удаа дараалуулан дабалга, КПСС-тэ ба бусад коммунис партинуудта хододоо халдан оролго социализмын хэрэгтэ ехэ хоро хүргэнэ. Хитадтахи политическэ ба социальна ажабайдалые милитаризацилга коммунизмые хазагайруулhан ябадал болоно гээд ФКП-гэй политбюрогой мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Вьетнам арадта эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгаяа американ империалистнуудай үргэлжэ... hан, Европын гүбтэ, Ду... зүгтэ ба дэлхэйн бусад ... оршон байдалай шахарду... байhан үедэ Хитадай хүт... шэдэй хэhэн эдэ харата ябу... дэлхэйн хархис хүсэнүүд... гээд ФКП-гэй Политбюро... тэмдэглэhэн байна.

«Дэлхэйн коммунис ба ху... шэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэл... хын, империализмда эсэр... хүсэнүүдые нягтаар жагс... лада Францийн Коммунис ... шалаанье хүсэлэл орол... гаргаха» гээд мэдүүлгэ ... нэ.

ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшэ мартын 22-то мэдүүлгэ хээ. Тэрээн сооhь иигэжэ хэлэгдэнэ. Мартын 20-до американ самолёдууд фугасна ба шарикова бомбонуудые дахяад хаяа, Куанбинь провинциин Миньхоа районие ракетэнүүдээр буудаа. Тэрээнhээ уламжалан, алуулhан хүнүүд бии, материальна хохидол ушаруулагдаа.

Тиихэтэй хамта Сайгонhоо баруун-хойно США-гай сэрэгүүд ябуулгануудые хээ. Энэ хадаа американ агентствануудай сэгнэлтын ёhоор Урда Вьетнамда США-гай дай хэжэ ороhонhоо хойшонхи үе соохи эгээн лэ томо ябуулга болоно.

Эдэ сэрэгэй ябуулганууд хадаа Вьетнамдахи эзэрхэг түримхэй hанаашалгаяа США нэтэрүүгээр баримталhаа зангаараа, ДРВ-гэй бүрин эрхэ ба аюулгүй байдалда халдан оролгоёо, Урда Вьетнамда эзэрхэг түримхэй дайн байлдаагаа шангадхана гэжэ гэршэлжэ үгэнэ гээд түлөөлэгшэ тэмдэглээ.

ДРВ-гэй правительство хадаа США-гай дурсагдаhан сэрэгэй ябуулгануудтай дашарамдуулан, эрид шанга буруушаалга мэдүүлнэ, ДРВ-гэй бүрин эрхэ ба аюулгүй байдалда халдан ороhоо США-гай арсаха, Урда Вьетнамда эзэрхэг түримхэй ябуулгаяа болюулха, Урда Вьетнамай НФО-гой политическэ программын ёhоор, харин хамааралсалгагүйгөөр дотоодынгоо хэрэгүүдые Урда Вьетнамай арадай шиидхэхын тулада өөрынгөө сэрэгүүдые, туhамаршан оронуудайнгаа сэрэгүүдые хүсэдөөр, үгэ дуугүйгөөр гаргаха тухай шанга эрилтэ хэнэ гээд МИД-эй түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

ЕХЭ ХОРО ХҮРГЭНЭ

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС). Совет-хитад хилэ дээрэ маоистнуудай гаргаhан харата ябуулганууд дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ ехэ хоро хүргэнэ, хамагай түрүүндэ Хитадта өөртэнь уршагтай үйлэ хэрэг болоно гэжэ «Ланд ог Фольк» газетэ редакционно статья соогоо бэшэhэн байна.

«Эдэ харата ябуулгануудые эмхидхэхэдээ, маоистнууд «соёлой хубисхалай» муу үрэ дүнгүүдhээ анхарал... ые hамааруулха, тэрэшэлэн партиин съезд гэдэгые hаяар үнгэргэхэ үндэhэ hуури бэлэдхэхэ оролдолго гаргаhан байна» гээд газетэ бэшэнэ.

АВАНТЮРИС ПОЛИТИКА

БОНН. (ТАСС). Даманска арал шадар хэгдэhэн харата ябуулганууд авантюрис аашa улам бүри ехээр гаргадаг болоhон Мао Цзэ-дунай политикын хубинь болоно, бидэндэ бүри ехээр hанаагаа зобохо баримта олгоно гээд Баруун Германиин «Боннер Корреспонденц» гэжэ пресс-бюллетень бэшэнэ.

Бюллетениин онсолон тэмдэглэhэнэй ёhоор, хитадайхид оршон байдалые зорюута шахардуу шанга болгоно, харата ябуулгануудые эмхидхэнэ. «Эдэ зэбсэгтэ харата ябуулганууд Совет оронто харша кампаниие Хитадта улам бүри ехээр хэхэ зорилготой».

Советскэ Союзай арад ба правительство хитад арадта хани барисаанай мэдэрэлтэйгээр хандадаг. Советскэ Союз энэ хараа шэглэлээ үргэлжэлүүлхые сашадааньe эрмэлзэхэ гэжэ найдажа болохо байна гээд пресс-бюллетень бэшэнэ. Гэбэшье харюусалгагүй харата ябуулгануудта Советскэ Союз хододоо шанга сохилто үгэдэг. Иимэ хараа бодол хадаа эб найрамдал аршалан хамгаалха аша туhада таарална.

«Советскэ Союзда эсэргүү харата ябуулгануудые Хитадай хэхые ФРГ-гэй томо капиталай ба правительствадахи тусхай хүсэнүүд хүсэнэ гэжэ ФРГ-гэй демокрадууд ба социалистнууд зааха эрхэтэй» гээд пресс-бюллетень мэдүүлнэ.

Президент Секу... үгэ хэлэбэ

ДАКАР. (ТАСС). Конакр... гой мэдээсэhэнэй ёhоор, Гви... публикын президент Секу ... тын 21-дэ Гвинейн ниис... hон митинг дээрэ үгэ хэлэ... вительствые унагааха зор... сэгшэдтэй холбоотой байhан ... правительствын хоёр гэшү... товалагдаhан тухай мэдэ... нэй нэгэн Фодеба Кейта ... хын экономикын ба гар ур... лаар гүрэнэй секретарь ... мүнөө хүрэтэр даажа байh... гөөдэнь, полковник Ка... граждански албанай гүрэ... риин тушаалые даадаг бай...

Декрет болюул...

ЛОНДОН. (ТАСС). Ис... дентнүүд ба хүдэлмэри... лөөнэй эдэбхитэй болохо... 24-дэ орон дотор онсо б... хоглоhон юм. Энэ онсо ... люулха гэhэн декрет испа... хид гаргаа. Декрет марты... сэндөө ороход.

Интервентнүүд хохидолдо ороно

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ интервентнүүдэй, тэдэнэй туhамаршадай сэрэгүүдтэ Урда Вьетнамай патриодууд сохилтонуудые хэжэл байhаар. Сэрэгэй тусхайта мэдээндэ үндэhэлэн АП агентствын Сайгондохи корреспондент иигэжэ дамжуулна. Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд американецуудай 65 сэрэгэй баазые, бэхэлэгдэhэн пунктнуудые мартын 22-то ракетэнүүдээр, миномёдуудаар буудаа. Ехэ хохидол ушаруулагдаhан байна.

Тэрээнhээ гадна, ябаган сэрэгэй частьнууд Сайгонhоо баруун хойно байдаг американ сэрэгэй баазануудта хэдэн добтолго амжалтатайгаар хэжэ, 22 солдадые алаа, 66 хүниие шархатуулаа. Американ 11 вертолёт, 1 реактивна истребитель-бомбардировщик гэмтээгдээ.

НАТО-да Итали... хабаадалгые буру...

РИМ. (ТАСС). Хойто-а... бүлэглэлhээ Италиин гар... газар дээрэhээнь харин ... зануудые гаргахын түлөө ... далай ба шахардуу шанг... hуларуулха политикы ... лөөн НАТО-гай тогтоhоор ... лохын урда тээ орон дотор... далайсатайгаар дэлгэрэ... Тернидэ hаяхан хүсэтэ ... странин болоhоной hү... томо городой: Ливорно ба... хүн зон ехэ манифеста... лэдхэжэ байнхай. Эдэ хо... манифестациин хэгдэхэ... тушаан болоhон ушар ба... ворнодо дүтэхэнэ НАТО... бааза, Римиин шадар ни... гэй аэродром байдаг.

ДРВ-гэй правительствын ба Урда Вьетнамай НФО-гой делегацинуудай хоорондохи хэлсээн

ХАНОЙ. (ТАСС). Премьер-министр Фам Ван Донг түрүүтэй ДРВ-гэй правительствын делегациин ба НФО-гой Центральна Комитедэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Фунг Ван Кунг түрүүтэй Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын делегациин хоорондо эндэ хэлсээн болоо.

ВИА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Вьетнамай урда ба хойто хубида тохёолдоhон байдалда нэгэн hаналтайгаар сэгнэлтэ үгэхэдөө, американ эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, Ехэ ороноо абархын түлөө эсэргүүсэлтын дайн байлдаае хүсэд илалта түйлатараа үргэлжэлүүлхэ гэнэшэ бүхы вьетнам арадай нангин, хойшолуулашагүй зорилго болоно гэжэ хоёр делегаци лаблаhан байна.

Канада НАТО-hаа гараха ёhот...

ОТТАВА. (ТАСС). НАТО-hаа Канадын гарахань угаа шухала болоод байна гээд Канадын Коммунис партиин генеральна секретарь Уильям Каштан онсолон тэмдэглээ. Канада НАТО гэжэ эзэрхэг түримхэй бүлэглэлэй гэшүүн байhан сагтаа hүртэ муухай хойшолонтой байха Холбоото Штадуудай ба Баруун Германиин сэрэгэйхидэй уршагта муухай ябуулганудта хабаадалсана гэ... мэдүүлээ. Ракетэнүүдээ... түхеэрэлгэнүүдые бари... hан президент Никсоной ... ядерна зэбсэг хуряаха ... сохилто боложо үгэнэ. Эн... ри ядерна зэбсэг гүргэ... ябадалда хүргэхэ байна ... коммунистнуудай ... заагаа.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ?

«ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАНГАХА ТҮҮХЭТЭ УРЯА»

Европын бүхы оронуудта Варшавска договорто хабаададаг долоон социалис ороной хандалга дэлхэйн хамаг оронуудта ехээр hонирхогдоо. Энэ документые «Эб найрамдал хангаха түүхэтэ уряа» гэжэ Венгриин «Мадьяр немзет» газетэ тон зүбөөр нэрлэhэн байна.

Манай түби дээрэ хүрин hайнаар hууха, бэе бэедээ этигэлсэхэ, үгэеэ ойлголсохо гол ёhонуудай илан мандахые Европын бүхы арадууд ехээр эрмэлзэнэ. Нэгэ үетэнэй ами наhан соо дэлхэйн шэрүүн шанга хоёр дайнhаа тэдэнэр ехээр хохидоhон байна бшуу. Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха ёhотойл эмхи байгуулха хэрэг ехэ удха шанартай гэжэ бусад түбинүүдэйшье арадууд тоолоно. Европодохи уласхоорондын оршон байдал тэрэнhээ бүри холуурхи оронуудай байдалда нүлөөлдэг гэжэ түүхэдэ мэдээжэ болонхой.

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүд ниитэ Европын зүблөө зарлаха дурадхал гурба шахуу жэлэй урда тээ Бухарестдэ оруулаа hэн. Тус дурадхалаа тэдэнэр мүнөө Будапештдэ дахяад лаблаhан байна. Тус hаналда эсэргүү буруушаалга Европын нэгэшье гүрэн мүнөө хүрэтэр хэлэгүй байха юм. Энэ hанал бодолые Франци, Англи, Итали болон бусад хэдэн орон гол гүлэб дэмжэhэн байна.

Социалис оронуудай дурадхалнууд түргөөр бэелүүлэгдээд байгаа hаа, Европодохи байдал гүримшүүлхэ зам бэдэрэн олохо хэрэгтэ лаб туhалха hэн. Советскэ Союз ба Францийн хоорондохи улам бэхижэжэ байгаа харилсаа холбоон, Италитай СССР-эй холбоо барисаанай хүгжэлтэ Европын асуудалнуудые богото тодорхойгоор шиидхэлгын hайн жэшээ болоhо үгэнэ. Энэ хадаа ... ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ленинскэ гол ёhые бэелүүлгэ болоно гэжэ Европын арадууд тоолоно.

Социалис оронуудай шэнэ үүсхэлээр hайшааhан олон гүрэн hанамжануудай Европодохи оршон байдалые hайжаруулха шухала гэжэ мэдэрдэг хүсэнүүдэй нүлөөнэй баруун Европын гүрэнүүдтэ улам ехэ болоно байhые үнэмшэлтэйгөөр гэршэлжэ үгэнэ.

Зүгөөр мүнөөнэй Европодо ондоо хүсэнүүдэй үлөөд, эдэбхитэйгээр ябуулга хэhэн зангаараа байhанинь гэмшэлтэй. Европын хоёр можо болоhо хубааралгые үлөөхые эрмэлзэдэг, дайнай хойто тээхи хилэнүүдые мэдэрхэhээ арсадаг бонноко үhөө нэхэгшэд уласхоорондын байдалые улам шахардуу шанга болгоно. НАТО гэжэ эзэрхэг түримхэй бүлэглэлые бэхижүүлхэ, тэрэшэлэн Европо түби дээрэ өөрынгөө нүлөө үлөөхэ, бүри шангадхаха хэрэгтэ эгээн найдамтай союзнигуудынь болоно гэжэ тоолодог нэрэhээ үhөө нэхэгшэдые Пентагоной сэрэгэйхид эдэбхитэйгээр дэмжэдэг юм. Империализмын hүйдхэлтэ hанаашалга гаргажа байхадань, өөhэдынгөө нягта жагсаалые, эб найрамдал хангаха дура хүсэлөө социалис оронууд Будапештдэ харуулhан байна. «Социалис гүрэнүүдэй нэгэдэлые ба талархалые иигэжэ эли тодоор харуулалга тусгаар удха шанартай болоод байна. Юуб гэхэдэ, Вьетнам ба Дүтын Зүүн зүгтэ уласхоорондын байдалые шахардуу шанга болгохо аюултай гуламтанууд байhан зангаараа, Совет оронто эсэргүүгээр Мао Цзэ-дунай бүлэгэй гаргаhан харата ааша империализмта эсэргүү тэмсэл хэдэг уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэмэл ябуулгые эмхигүй болгохо зорилготой» гээд Польшын «Трибуну люду» газетэ онсолон тэмдэглэhэн байна.

18 ГҮРЭНЭЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДhӨӨ БҮРИДЭhЭН КОМИТЕТ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ЭХИЛБЭ

Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн комитедэй заседани Женевэдэхи Нациинуудай ордон соо хүдэлмэрилжэ эхилээ. Мүнөө үе сагай эгээн лэ хойшолуулашагүй асуудалнуудай нэгые шиидхэлгэдэ туhалха зорилгоор ООН-ой зорюута байгуулhан түс оганой хүдэлмэриин хойноhоо дэлхэйн олониитэ ехэ анхаралтайгаар ажаглан харана.

Комитет ямар юумэ түйлажа шадааб гэхэдэ, ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорые бэлэдхээ. Буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэлдэхи энэ амжалта бүхы эб найрамдалда дуратай арадуудаар дэмжэгдэhэн Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай шууд сэхэ гаргаhан хүсэлэл оролдолгын ашаар түйлагдаhан байна.

Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорто 80 гаран гүрэн гар табяад байна. Гэбэшье тэрээн доро Баруун Германиин, Израилиин, Японой ба бусад зарим оронуудай гар мүнөө хүрэтэр табигдаагүй байhаар. Бонной зонхилхы этэгээдүүд ядерна зэбсэгтэй болохые оролдоhон зангаараа. Эб найрамдал хангаха ба ядерна hүртэ аюулай гай түбэгые зайсуулха эрмэлзэлгэ хадаа тус зэбсэг тараахагүй тухай договорые түргэнөөр хүсэндэнь оруулха эрилтэ ехээр табина.

Зүгөөр гансахан энэ хэмжээн хадаа бүхы хүндэ хүшэрыень арадуудай хүзүүн дээрэ даажа гарадаг буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые болюулжа үшөөл бирахагүй байна. Уласхоорондын шэнэ хэлсээнүүдые, тэрэ тоодо ядерна зэбсэг хуряаха гэхэ зэргын эгээн лэ шухалын шухала hалбариин талаар хэлсээнүүдые баталха шухала болоно.

Энэ тусгаар шухала зорилго удаарулангүй шиидхэхэ үүсхэл Советскэ Союз гаргаhан байна. «Буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые болюулха, буу зэбсэг хуряаха тухай зарим хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай» меморандумые Советскэ правительство үшөө нёдондо жэлэй июлиин 1-дэ тунхаглаа hэн. ООН-ой Генеральна Ассамблей энэ шухалын шухала документые зүбшэн хэлсээд, 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн комитедэй үзэмжэдэ тэрэниие дамжуулан үгөө hэн.

Советскэ меморандум соо хэдэн олон тодорхой хэмжээнүүд найруулагданхай. Тэдэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байгаа hаа, дайнай аюулые бага болгохо, дэлхэйн термоядерна дайнай уршагта гай түбэгые зайсуулха хэрэгтэ туhалха hэн. Ядерна зэбсэг хэрэглэлгые хорихо тухай асуудал тэдэнэй дундаhаа түрүү hуурида табигданхай. Советскэ правительствын дурадхаhанай ёhоор атомна ба водородно бомбонуудые бүтээлгые хорихо, бүхы нөөсэнүүдыень усадхаха гэхэ зэргын дурадхалнуудые бэелүүлгэ ядерна дайнай аюулые зайсуулха энэ шухала асуудал hайнаар шиидхэлдэ туhалха hэн. Советскэ меморандумаар хараалагдаhан бусад хэмжээнүүд, жэшээлхэдэ, стратегическэ зэбсэгүүдые ошохо газартань хүргэдэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлалга ба саашадань хороолго, химическэ ба бактериологическа зэбсэгүүдые хорилгые ба бусадые хангалга мүн лэ ехэ удха шанартай.

18 гүрэнэй түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн комитедэй хүдэлмэрилжэ эхилhэн түрүүшын үдэр Советскэ Союз баhа нэгэ шухала үүсхэл гаргаа. Далай ба океануудай ёоорые, тэрээнэй гүн дундуурхи баялигуудые сэрэгэй зорилгоор хэрэглэлгые хорихо тухай договорой проектые Советскэ правительствын даалгабаряар СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Рощин комитедэй үзэмжэдэ табяа. Буу зэбсэг хуряаха талаар багаханшье хэмжээ бэелүүлгэ далайн гүн гүнзэгые амгалан ёhоор хэрэглэхын тулада уласхоорондын харилсаа холбоо амжалтатайгаар байгуулха нүхэсэл боложо үгэхэ hэн.

ДУНДАДА ДАЛАЙ ДЭЭРЭ НАТО ХАРАТА ЯБУУЛГА ГАРГАНА

Турциин урда ба баруун-урда эрьенүүдтэ дүтэ Родос арал ба Эгейскэ далайн аралнууд шадар НАТО-гай далайн-сэрэгэй манёврнууд мартын 17-до эхилээ. Тэрээндэ Холбоото Штадуудай, Англиин, Италиин, Турциин, Грециин сэрэгэй корабльнууд хабаадана. Мартын 28-хүрэтэр үргэлжэлхэ ёhотой энэ томо hуралсалнуудай үедэ Дундада далай дээрэ өөрынгөө зүүн талын флангые бэхижүүлхэ hанаашалга натовска стратегүүд гаргана бшуу.

Энэ шэнэ харата ябуулганууд эзэрхэг түримхэй шэнжэтэй байдлага Дундада далай шадарай оронуудай олониитын hанаа ехээр зобоно. Дундада далай дээрэ жандармын үүргые үни хада бэедээ даажа абаhан американ 6-дахи флот, тэрээнтэй холбоотой, НАТО-гай бусад оронуудай флотуудай бүмбэрсэг дэлхэйн энэ «шахардуу» районда оршон байдалые бэрхэтэй хэсүү болгожо байhаниинь тушаан болоhон ушар бэшэ. Өөhэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ябуулгануудаар империалистнууд Дүтын Зүүн зүгэй арадуудые түбэгшөөн айлгахаба гэжэ найдана.

НАТО-гай манёврнууд шэнэ авантюрис ябуулга гаргалгада израиль эзэрхэг түримхэйшүүлые урмашуулан тухирна гэшэ. Далай дээрэ натовска томо буунуудай hүрэхэ абяанууд Египедэй Порт-Тауфик ба Суэц городуудые буудаhан израиль артиллериин нэрьеэнтэй эдэ үдэрнүүдтэ нэгэн доро дуулдадаг болоо.

Дундада далайн баруун талын хубида Холбоото Штадууд сэрэгэй бэлэдхэлые шангадхана. «Аюулгүй байдал» тухай договор гэдэгые hүнаахы тухай американо-испан хэлсээнүүдэй шэнэ тур ойрын саг соо үнгэргэгдэхэ гэжэ Вашингтондо үнгэрhэн недели соо соносхогдоhон байна. Энэ договорой ёhоор Пентагон хадаа «Поларис» ракетэнүүдээр зэбсэглэгдэhэн, уhан доогуур ябадаг атомна онгосонуудые хангадаг Ротодо далайн-сэрэгэй бааза, атомна бомбардировщигуудай байрладаг Торрехон де Ардоста агаарай-сэрэгэй бааза барижа байдаг.

Холбоотой Штадуудай ба НАТО-гай сэрэгэй бэлэдхэл шэнээр хэжэ байhые Дундада далай шадарай оронуудай арадууд эрид шууд буруушаажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ. Италида буруушаалгын ехэ демонстраци мартын 19-дэ болоо. Итали американ сэрэгэй бааза байха ёhогүй, тэрэ дэлхэйн эгээн лэ хархис оронууд болгошо Испани, Греци, Португали ба ФРГ-гэй союзник байха зэргэгүй гэжэ Терн городто болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглээ. Дундада далай шадарай бусад оронуудай олониитэ эдэ үдэрнүүдтэ иимэ демонстрацинуудые, митингнүүдые үнгэргэхэдөө, дэлхэйн тус районда оршон байдалые НАТО-гай хүтэлбэрилэгшэдэй улам шанга шахардуу шанга болгожо байhые буруушаагаа.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ЭБАН США-да АЯНШАЛН...

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-да аяншалгаяа түгэсхэжэ байhан Израилиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Эбан ООН-до болоhон пресс-конференци дээрэ мартын 21-дэ үгэ хэлэхэдээ, Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюциин үндэhөөр Дүтын Зүүн зүгэй бэрхэшээлтэ байдалые зүбөөр гүримшүүлхэ замуудые бэдэрэлгэдэ Соведэй гэшүүн байhан дүрбэн агууехэ гүрэнэй хабаадалсаха гэhэн hанаашалгые буруушааха hэдэлгэ хээ.

Дүтын Зүүн зүг ту... дүрбэн талын зүбшэл х... дуулхын тулада Израи... тельствын мүнөө хүсэл... гаргажа байhыень Эба... гэршэлжэ үгэнэ.

Эзэмдэгдэhэн араб газ... hаа израиль сэрэгүүдые ... хай Аюулгүйн Совед... ноябриин 22-ой резол... дай бүхы асуудалнууд... хэhээ Эбан зайсаhан бай...

„ПРАВДА БУРЯТИИ" МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Минии түрүүшын багша...» гэhэн түрүү бэшэг. «Табан жэлэй дүрбэдэхи жэл» гэhэн гаршаг доро республикын hонин. ТАСС-ай лентээр абтаhан hүүлэй мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhанда: Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тоосоото-hунгалтын суглаанда зорюулагдаhан тусхай хуудаhан.

Гурбадахи хуудаhанда: Эхин hургуулинуудай шэнэ программада зорюулагдаhан Юдинагай статья. «Совет Башкирай табин жэлэй ойдо» гэhэн гаршаг доро АПН-эй материал.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Манай хоёрэлдөөн» гэhэн гаршаг доро нютаг нютагай hонин. Спорт.

СЭНХИР ЭКРА...

18 часhаа «Свет... үхибүүдтэ зорюула... жуулга. 18.15 мину... ажахын асуудалда зо... дамжуулга. 18.35 ми... хоорондын асуудалда ... hан дамжуулга. 18.5... «Гал, түймэр аюулта... ноплакат. 19 часhаа ... хүгжэмэй үдэшэ. 19.3... 22.30 минута хүрэт... дамжуулга. 19.35 ... эфире — «Молодость» ... жуулга. 20.30 минут... наадалгаар дэлхэйн ... эзэлхын түлөө эхил... дамжуулагдаха. Эндэ СС... циин командануудай ... руулагдаха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИ...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактор... приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. ре... 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретар... отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйств... 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышле... строительства — 61-35, советского строительства и быт... культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 6... формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, ... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати ... те Министров БурАССР.

Н-02422. Зак. №...